

3

[illegible]

	<p>actelor permissive format în cadrul funcționării Sistemului informațional automatizat pentru gestionarea și eliberarea actelor permissive (SIA GEAP). Astfel, pentru corelarea noilor reglementări cu reglementările legale enunțate, precum și pentru asigurarea interpretării și aplicării corecte a acestora, considerăm inoportun specificarea expresă în art.VII pct.9 (în redacția art.21 alin.(6) cu care se completează Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție) a datelor/informațiilor cu privire la solicitant, precum și a resurselor informaționale respective. În această ordine de idei, propunem de reformulat și de expus alineatul respectiv în următoarea redacție:</p> <p><i>„(6) Autoritățile emitente ale certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/desființare pot să verifice autenticitatea datelor din cererile și documentele anexate transmise de solicitanți prin accesarea datelor disponibile în resursele informaționale ale altor autorități/instituții publice, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.”</i></p> <p>În susținerea propunerii expuse supra considerăm oportun să menționăm că o formulare similară se conține și în proiectul Codului urbanismului și construcțiilor, aprobat recent prin Hotărârea Guvernului nr.670/2023 (subiect-05-nu-28-midr2023_0.pdf (gov.md).</p> <p>3. Conform prevederilor art.2 alin.(2) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, actul normativ respectiv se aplică și persoanelor juridice de drept privat, în măsura în care acestea dețin sisteme informaționale, dispun de date ce prezintă interes pentru autoritățile și instituțiile publice sau pentru alte persoane fizice și persoane juridice de drept privat și își manifestă disponibilitatea și intenția de a participa la schimbul de date, precum și persoanelor juridice de drept privat fizice în condițiile în care acestea sunt consumatori de date. Subsecvent, pct.5 din Hotărârea Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect) stabilește că persoanele juridice de drept privat efectuează schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect) în condițiile stabilite de Legea nr.142/2018 și hotărârea în cauză. Prin urmare, actele normative enunțate din domeniul schimbului de date și interoperabilității sunt aplicabile inclusiv și pentru persoanele juridice care au capacitatea de a furniza/presta serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, definiți, conform Legii nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare ca operatori. În acest context, în art.VIII (în redacția art.15 alin.(5) cu care se propune de a fi completată Legea</p>	Se acceptă.
--	--	-------------

nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare), textul „care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea consumatorilor și a potențialilor consumatori” propunem de substituit cu textul „acesta le consumă prin accesarea datelor disponibile în resursele informaționale de stat, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, fără implicarea consumatorilor ori a potențialilor consumatori.”.

Pornind de la propunerea respectivă, recomandăm ca, la definitivarea proiectului de lege, alin.(5) să fie perfecționat redacțional integral.

În baza argumentelor sus invocate, venim cu următoarele propuneri și la alte două articole relevante din proiectul , după cum urmează:

4. În art.XI pct.2 (în redacția art.92 alin.(11) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică), textul „care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem” propunem de substituit cu textul „întreprinderile respective le consumă prin accesarea datelor disponibile în resursele informaționale de stat, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali ori a utilizatorilor de sistem”.

Se acceptă.

5. În art.XII pct.2 (în redacția art.110 alin.(11) din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale), textul „care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali și utilizatorilor de sistem” propunem de substituit cu textul „întreprinderile respective le consumă prin accesarea datelor disponibile în resursele informaționale de stat, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la

Se acceptă.

		<p><i>schimbul de date și interoperabilitate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali ori a utilizatorilor de sistem”.</i></p> <p>6. În art.XV pct.1 (în noua redacție a art.11 din Legea nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere): 1) alin.(1) lit.b) recomandăm de perfecționat redacțional și de expus cu următorul cuprins: „b) sub formă de document electronic, semnat cu semnătură electronică sau căruia i s-a aplicat sigiliul electronic;” 2) alin.(2) lit.c) recomandăm de perfecționat redacțional și de expus cu următorul cuprins: „c) consimțământul solicitantului pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal.”</p>	Se acceptă.
2.	Ministerul Justiției <i>(demersul nr.04/2-8479 din 26.09.2023)</i>	<p><i>La proiectul hotărârii:</i></p> <p>1. Relevăm că reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite la pct. 6 din <i>Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 698/2017</i>. În acest context, se propune includerea și a Ministrului Justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii date.</p>	Se acceptă.
		<p><i>La proiectul de lege.</i></p> <p>2. Cu titlul general, se va reține că, „sintagma” reprezintă o unitate sintactică stabilă, formată din mai multe cuvinte între care există un raport de subordonare, constituind o parte a unei propoziții sau a unei fraze. La schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.</p>	Se acceptă.
		<p>3. Cu referire la Art. I, în special ce vizează pct. 1, atenționăm că art. 2 din <i>Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri</i> definește termenul de „bursă de mărfuri”, în acest sens propunem expunerea în redacție nouă a acestui articol cu includerea noțiunilor de bază expuse în proiect la „Articolul 1¹. Noțiuni de bază” și a definiției existente „bursă de mărfuri” din lege. Respectiv, această propunere va evita completarea <i>Legii nr. 1117/1997</i> cu articole noi și va uniformiza toate noțiunile în același articol. Astfel, având în vedere cele expuse mai sus, urmează a fi revizuite pct. 1 și 2.</p>	<p>Se acceptă parțial. Se vor face modificările la titlul art. 2 ca să fie evitată situația în care două articole se referă la noțiuni.</p>

	<p>La noțiunea de „contract de bursă” urmează a fi exclus textul „ș.a.” deoarece oferă caracter incert normei juridice (obiectie valabilă și în alte cazuri similare).</p> <p>Cu referire la pct. 3, ce vizează completarea art. 6 alin. (1) din <i>Legea nr. 1117/1997</i>, considerăm oportună revizuirea textului „condițiile prevăzute de legislația care reglementează aceste piețe” cu indicarea expresă a normelor juridice și a actelor normative ce prevăd aceste condiții, pentru a asigura previzibilitatea și claritatea actelor normative.</p> <p>La pct. 7, cuvântul „fondate” se va substitui cu cuvântul „înregistrate” potrivit terminologiei consacrate în <i>Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali</i>, or potrivit normelor de tehnică legislativă terminologia utilizată în actul elaborat necesită a fi constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative, iar folosirea repetată a acesteia să excludă confuzia.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
	<p>4. Cu referire la Art. II, potrivit pct. 2 și 3 „vânzătorul și prestatorul este obligat să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorului”, respectiv prin formula prezentată de autor se exclude obligativitatea ținerii registrului de reclamații de vânzător și prestator. În argumentele prezentate de autor în Nota informativă și Analiza Impactului de Reglementare se deduce faptul că modalitatea de înregistrare a reclamațiilor consumatorilor, în vigoare la moment, este una costisitoare pentru mediu de afaceri, mai ales că gradul de utilizare a acestuia este unul minimal, în acest sens fiind exclus și în alte state europene.</p> <p>Astfel, considerăm că soluția prezentată de autori în proiectul legii ar putea să nu fie eficientă în vederea protecției consumatorului, deoarece nu este clar și previzibil dacă aceste reclamații vor fi înregistrate corespunzător și luate măsuri în vederea remedierii acestora de către vânzători și prestatori potrivit legii. Respectiv, considerăm că exemplul României de a crea o platformă unică „telefonul consumatorului” este mai eficientă și ar putea fi luată în considerare de autorii proiectului. Mai mult ca atât, considerăm că crearea unei „platforme naționale online privind protecția consumatorului” care va avea drept scop recepționarea centralizată a reclamațiilor de către autoritatea publică competentă va fi mult mai eficientă la remedierea deficiențelor constatate la serviciile prestate de vânzători și prestatori. Acest fapt, nu va avea impact economic pentru mediu și afaceri și va</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La baza proiectului a stat experiența României și Ucrainei. Ori România încă la începutul anilor 2000 a substituit Registrul de reclamații cu centrul unic de petiționare la autoritatea pentru protecția consumatorilor, fără a avea dezvoltată vreă platformă electronică dedicată. Însă, susținem propunerea ca în viitor să fie dezvoltată o condică electronică unică, oficială, în care pot fi înregistrare reclamațiile, inclusiv, și față de serviciile prestate de entitățile non-comerciale și publice.</p>

	putea fi utilizată cu ușurință de către consumatori în vederea revendicării drepturilor sale.	
	<p>5. Cu referire la Art. VII, în special ce vizează completarea art. 4 din <i>Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție</i> cu alin. (1)² propunem revizuirea acestuia în conformitate cu art. 54 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, potrivit căruia „a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;”.</p> <p>La pct. 5, ce vizează completarea art. 10 cu un nou alin. (3), se va exclude cuvântul „articolul” deoarece este excedent (obiecție valabilă și pentru pct. 7, ce vizează completarea art. 14 cu lit. q), respectiv se va exclude cuvântul „alineatul”).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>6. Cu referire la Art. VIII, art. 15 din <i>Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare</i> se completează cu un nou alineat (5), potrivit căreia: „În cazul în care, operatorul, în relațiile sale cu consumatorii și potențialii consumatori, are nevoie de informațiile cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu juridic, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru bransarea/debransarea acestora de la rețelele publice de alimentare cu apă și/sau canalizare, care se conțin în Registrul de stat a persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct în registrele indicate, <u>fără implicarea consumatorului și a potențialelor-consumatori.</u>”.</p> <p>Potrivit art. 5 alin. (1) din <i>Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal</i> „Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal.”.</p> <p>În acest sens, comunicăm că propunerea autorului expusă mai sus reprezintă o derogare de la regula generală privind prelucrarea datelor cu caracter personal, deoarece potrivit proiectului operatorul consultă aceste informații direct în registrele indicate fără implicarea consumatorului, sau „consultarea” acestor informații reprezintă <i>de jure</i> prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu <i>Legea nr. 133/2011</i>. Totodată, nu este clar dacă „implicarea” consumatorilor sau a potențialelor consumatori reprezintă „consimțământul” potrivit <i>Legii nr. 133/2011</i>.</p> <p>Respectiv, nota informativă și analiza impactului de reglementare a proiectului nu prevăd careva argumente privind necesitatea unor asemenea derogări precum și impactul acestora față de subiecții vizați privind potențialele</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Astfel de consultare a registrelor publice nu poate fi considerată prelucrare a datelor cu caracter personal. Scopul este ca aceste informații să nu fie solicitate de la consumator dacă ele deja se regăsesc în registre publice.</p> <p>Totodată, prevederile alin. (5) al art. 5 din <i>Legea nr. 133/2012</i> stabilesc, că consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru:</p> <p>a) executarea unui contract la care subiectul datelor cu caracter personal este parte sau pentru luarea unor măsuri înaintea încheierii contractului, la cererea acestuia;</p> <p>b) îndeplinirea unei obligații care îi revine operatorului conform legii.</p> <p>Menționăm, că prevederile respective au fost modificate redacțional conform avizului Agenției de Guvernare electronică.</p>

	<p>ingerințe în viața privată. Astfel, considerăm necesară o argumentare care va permite o înțelegere mai clară privind necesitatea și oportunitatea unor asemenea propuneri precum și impactul acestora asupra tuturor subiecților, or, potrivit art. 71 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, la interpretarea actului normativ se va ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau emis actul normativ.</p> <p>Adițional, autorul urmează să revizuiască și să argumenteze necesitatea și oportunitatea operatorilor de a „consulta” nemijlocit toate informațiile specificate la art. 15 alin. (5) în vederea realizării atribuțiilor sale legale.</p> <p>Obiecție valabilă și pentru Art. VII ce vizează completarea art. 21 cu alin. (6) din <i>Legea nr. 163/2010</i>; Art. XI ce vizează completarea art. 92 cu alin. (11) din <i>Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică</i>; Art. XII ce vizează completarea art. 110 cu alin. (11) din <i>Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale</i>.</p>	
	<p>7. Cu referire la Art. IX, ce prevede expunerea în redacție nouă a art. 49 lit. i) din <i>Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014</i>, se vor exclude cuvintele „nu mai rar de”, deoarece sunt excedente.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În cazul excluderii acestor cuvinte operatorii vor fi obligați să efectueze controlul medical al conducătorilor auto și să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier strict la intervale de 12 ore de muncă și, respectiv, strict o dată la 20 de ore de lucru, ceea ce în condițiile de activitate a acestora nu este posibil. Astfel, este important ca aceste controale/verificări să nu depășească timpul prevăzut.</p>
	<p>8. La Art. X, cu privire la completarea art. 26 al <i>Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015</i> cu un nou alineat (3¹), menționăm că această lege transpune <i>Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94 din 28 martie 2014</i>, respectiv comunicăm că respectiva Directivă nu prevede faptul că criteriile de atribuire a contractului de achiziții publice „prețul cel mai scăzut” și „costul cel mai scăzut” să fie folosite ca criterii subsidiare și să fie folosite doar cu criteriile de atribuire „cel mai bun raport calitate-preț” și „cel mai bun raport calitate-cost”, așa cum propune autorul proiectului.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul urmărește restricționarea posibilității de a utiliza prețul cel mai mic, în calitate de criteriu unic, așa cum admite și Directiva UE. Însă se va reformula în modul în care acest criteriu să nu fie perceput ca unul „subsidiar”.</p>

		<p>Mai mult ca atât, potrivit art. 67 alin. (2) din <i>Directiva 2014/24/UE</i> „Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic din perspectiva autorității contractante este identificată pe baza prețului sau a costului cu ajutorul unei abordări bazate pe rentabilitate, cum ar fi calcularea costurilor pe ciclu de viață, în conformitate cu articolul 68, și <u>poate include cel mai bun raport preț-calitate evaluat pe baza unor criterii care să includă aspecte calitative, de mediu și/sau sociale, legate de obiectul contractului de achiziții publice în cauză.</u>” La fel, „statele membre pot prevedea ca autoritățile contractante să nu poată utiliza numai <u>prețul sau costul drept criteriu unic de atribuire</u> sau să nu-și poată restricționa utilizarea la anumite categorii de autorități contractante sau la anumite tipuri de contracte.”.</p> <p>În acest context, atenționăm că <i>Directiva 2014/24/UE</i> stabilește un alt principiu/vizor de aplicare a criteriilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, respectiv se consideră o practică periculoasă <u>utilizarea doar a prețului sau a costului drept criteriu unic de atribuire</u>, nu și aplicarea acestora ca criterii de sine stătătoare de atribuire a contractelor de achiziții publice. Adicional, se va lua în considerare și pct. 90 din <i>Directiva 2014/24/UE</i> potrivit căreia „În scopul de a încuraja o mai bună orientare către calitate a achizițiilor publice, ar trebui să li se permită statelor membre să interzică sau să restricționeze utilizarea doar a prețului sau doar a costului pentru evaluarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, în cazul în care acestea consideră necesar acest lucru.”.</p> <p>Astfel, având în vedere că potrivit angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin <i>Legea nr. 112/2014</i>, Republica Moldova are obligația să armonizeze legislația națională cu cea a Uniunii Europene, considerăm că propunerea de completare a art. 26 cu alin. (3¹) și alin. (12) din <i>Legea nr. 131/2015</i> urmează a fi revizuită potrivit prevederilor <i>Directivei 2014/24/UE</i>.</p>	
		<p>9. Cu referire la Art. XIII, ce vizează completarea art. 56 alin. (2) din <i>Legea nr 100/2017</i>, menționăm că, la moment, Ministerul Justiției promovează <i>proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative) (număr unic 805/MJ/2023)</i>. În acest sens, considerăm oportun transmiterea propunerilor de modificare a <i>Legii nr. 100/2017</i> în adresa Ministerului Justiției pentru promovarea consolidată a</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea va fi racordată cu proiectul nr.805/MJ/2023 în cadrul Parlamentului, unde se va lua decizia dacă urmează sau nu să fie exclusă din proiect și transferată în proiectul nr.805/MJ/2023.</p>

		propunerilor de modificare a acesteia. Astfel, urmează a fi exclus Art. XIII din proiect.	
		<p>10. La Art. XV, ce vizează expunerea în redacție nouă a art. 11 alin. (1) din <i>Legea nr. 124/2022 privind indentificarea electronică și serviciile de încredere</i>, menționăm despre necesitatea revizuirii acesteia din punct de vedere tehnico-legislativ, conform următorului exemplu:</p> <p>„(1) Cererea de certificare a cheii publice se depune sub formă de:</p> <p>a) document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului;</p> <p>b) document electronic, semnată cu semnătură electronică calificată sau căreia i s-a aplicat sigiliul electronic;</p> <p>c) document electronic, generat și transmis în mod automatizat după trecerea procedurii de identificare de către solicitant prin intermediul unui serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloace de verificare automatizate, fără operator uman;</p> <p>d) imagini video, înregistrate de către solicitant prin intermediul serviciu de identificare a persoanei la distanță care utilizează mijloacele de verificare cu operator uman.”.</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Inițial această recomandare a fost acceptată. Însă după ședința de lucru referitor la modificarea Legii nr. 124/2022 se propune o nouă redacție a alineatului (1) al art. 11 și această recomandare redacțional nu poate fi realizată.</p>
		<p>11. Cu referire la Art. XVI, relevăm că textul „în termen de 2 luni” se va substitui cu textul „la expirarea a 2 luni”, or, utilizarea unor expresii inexacte la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ după o anumită perioadă de timp din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, care de fapt se referă nu la o dată concretă, ci la o anumită perioadă, este conceptual inacceptabilă, deoarece legea nu poate intra în vigoare la diferite momente în interiorul unei perioade.</p>	Se acceptă.
3.	Ministerul Culturii (demersul nr.04/3-09/2463 din 15.09.2023)	Lipsa de propuneri și obiecții.	Se ia act.
4.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (demersul nr.21/1-4793 din 13.09.2023)	<i>La proiectul de hotărâre a Guvernului</i> privind aprobarea proiectului de lege, în partea ce ține de formula de atestare a autenticității actului, se va include în calitate de contrasemnatar, și ministrul justiției ca exponent al Guvernului în Parlament, în ordinea prevederilor art.41 al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, precum și a funcțiilor stabilite la pct.6) subpct.6) din Regulamentul cu privire la organizarea și	Se acceptă.

		funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.698/2017.	
		la <i>Art.VII din proiectul legii</i> , privind modificarea <i>Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție</i> , insistăm asupra excluderii actului normativ din proiect, în condițiile în care prin <i>proiectul Codului urbanismului și construcțiilor</i> (care stabilește cadrul legal unitar pentru domeniul construcțiilor), aprobat în ședința Guvernului din 13 septembrie 2023 (Hotărârea Guvernului nr.670), <i>se abrogă</i> Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.	Nu se acceptă. Adoptarea unui cod și, în special, intrarea lui în vigoare, poate să dureze în timp. Propunerile din proiect vin să stabilească cerințe mai facilitare pentru mediul de afaceri și care vor avea efect imediat.
		Totodată, la <i>Art.IX din proiect</i> privind modificarea <i>art.49 lit.i) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014</i> , propunem următoarele: - <i>referitor la controlul medical</i> , cuvintele „control medical” urmează să se substituie cu cuvintele „controlul treziei”, deoarece în conformitate cu prevederile pct.10 din Regulamentul privind modul de organizare și efectuare a controlului treziei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 290/2016, controlul treziei nu se rezumă doar la verificarea consumului de alcool sau droguri, dar și la examinarea și aprecierea indicatorilor psihofuncționali ai organismului (<i>măsurarea temperaturii corpului, pulsului, tensiunii arteriale, etc.</i>). Astfel, se impune necesitatea armonizării și omogenizării prevederilor actelor normative, în vederea excluderii oricărei interpretări în cazul acestui proces de verificare. - <i>referitor la controlul tehnic</i> , pentru implementarea exactă a prevederilor conexe activității agenților economici se propune substituirea textului „să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier nu mai rar de o dată la 20 de ore de lucru” cu cuvintele „să asigure zilnic efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier”. Prezenta modificare va permite o evidență ușoară și accesibilă a controalelor efectuate, deoarece nu se impune cazul unei evidențe stricte a orelor de lucru.	Nu se acceptă. Controlul medical, după denumirea sa include nu doar controlul treziei. Astfel, este necesar de a modifica Hotărârea Guvernului nr. 290/2016, pentru a substitui controlul treziei cu controlul medical, conținutul căruia e prevăzut în această hotărâre. Nu se acceptă. Vehiculele rutiere, în dependență de activitatea operatorului pot îndeplini curse care presupun un volum mai mare de timp, astfel acestea fizic nu vor putea fi verificate zilnic. Totodată, prevederile actuale ale Codul transporturilor rutiere stabilesc anume termenul de 20 ore, iar modificările au scop eliminarea cerinței de a elibera foarte des foi de parcurs noi.
5.	Comisia Națională a Pieței Financiare (demersul nr.06-4/2568 din 19.09.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.

6.	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (demersul nr.21-03/2818 din 13.09.2023)	<p>Referitor la Art. III din proiectul de lege.</p> <p>Autorul proiectului propune, la art. 3 din Legea nr.352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, modificarea noțiunii „casă rurală” și expunerea acesteia după cum urmează: „casă rurală - structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei sau mai multe case și/sau construcții ce aparțin unei gospodării înregistrate la aceeași adresă, amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori, care respecta stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), precum și tradițiile populare de trai, muncă și odihnă în deservirea turiștilor. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură inclusiv cu produse din producția proprie, crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajma”.</p> <p>Totodată, potrivit art.8 alin.(5) din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor controlul de stat privind asigurarea inofensivității și a calității produselor alimentare se efectuează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. În acest context, considerăm oportun consultarea modificării respective cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p> <p>Complementar, considerăm necesar completarea notei informative și a analizei de impact asupra proiectului cu argumentările respective privind necesitatea operării acestor modificări.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunea de casă rurală va fi completată cu textul ”amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori”</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>În viziunea noastră definiția dată nu ține de legislația ce ține de siguranța alimentelor și, respectiv, această modificare nu necesită a fi consultată cu ANSA.</p> <p>Atât Nota informativă, cât și Analiza impactului de reglementare conțin argumentele necesare care evocă necesitatea unor astfel de amendamente.</p>
7.	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (demersul nr.06-01/3834 din 18.09.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.
8.	Agencia Proprietății Publice (demersul nr.05-03-6090 din 18.09.2023)	<p>Se propune completarea proiectului cu un articol nou, cu următorul conținut:</p> <p>Art. XVI. – Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 441– 450, art. 750), se modifică după cum urmează:</p> <p>La articolul 6, alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Membrii consiliului de administrație, comisiei de cenzori și administratorul sînt responsabili de îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege, de actele</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea nu are ca scop dereglementarea activității mediului de afaceri.</p>

		<p>normative ce reglementează domeniul administrării proprietății publice. Atribuțiile lor nu pot fi delegate altor persoane, cu excepțiile prevăzute la articolul 9 alineat (11) din prezenta lege.</p> <p>Articolul 9 alineat (1), la litera c), reieșind din propunerile menționate supra, se propune excluderea cuvintelor „și acordă astfel de împuterniciri altor reprezentanți ai întreprinderii”.</p> <p>Totodată, se propune completarea cu alineat (1¹), cu următorul conținut: „La discreția administratorului, pot fi delegate altor reprezentanți ai întreprinderii, atribuțiile ce țin de:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) reprezentarea intereselor întreprinderii de stat/municipale în relațiile cu persoanele fizice și juridice, cu autoritățile publice, cu organele de drept; b) încheierea contractelor de achiziționare a bunurilor și serviciilor a căror valoare nu depășește 100 000 lei; c) angajarea personalului întreprinderii de stat, în cazul în care acesta depășește 100 de unități.” <p>Propunerile înaintate se justifică prin faptul că actualmente cadrul normativ interzice delegarea unor atribuții ale conducătorului întreprinderii de stat, fiind considerate ca exclusive ale acestuia. În acest sens, venim cu propunerea de modificare a Legii nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, în sensul degrevării unor sarcini ce nu definesc în sine postul de management și care pot fi considerate că nu au o importanță strategică sau care nu au un impact deosebit asupra activității entității de stat. Scopul acestei modificări este creșterea eficacității și eficienței în realizarea obiectivelor și asigurării continuității activității întreprinderilor de stat și a procesului de management pe perioada absenței conducătorului din diferite motive. Urmare celor expuse, art. XVI din proiect va deveni art. XVII și nota informativă urmează a fi completată corespunzător.</p>	
9.	Ministerul Mediului (demersul nr.13-05/2122 din 19.09.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.
10.	Ministerul Sănătății (demersul nr.09/3367 din 19.09.2023)	La art. VI, prin care se propune modificarea aliniatului (4) din articolul 45 al Legii nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183), în versiunea ”Instruirea igienică se	Nu se acceptă. Agenția Națională pentru Sănătate Publică urmează a revizui modalitatea

		<p>realizează în mod gratuit, inclusiv la distanță (online)”- textul „în mod gratuit” se va exclude.</p> <p>Scopul instruirii igienice obligatorii este protecția sănătății, prevenirea bolilor și a intoxicațiilor, precum și asigurarea securității produselor și a serviciilor în cadrul activității profesionale pentru unele categorii de angajați (lista profesiilor fiind aprobată de către Ministerul Sănătății).</p> <p>Instruirea igienică obligatorie este realizată de către subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Sănătate Publică la un preț de 11 lei pentru 1 oră de instruire per persoană, conform tarifelor pentru serviciile din sfera sănătății publice prestate persoanelor fizice și juridice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 533/2011.</p> <p>Ținem să menționăm, că actualmente aceste tarife nu acoperă cheltuielile aferente organizării și desfășurării instruirii igienice, inclusiv: menținerea platformei online pentru instruire, dezvoltarea suportului de curs, elaborarea și actualizarea conținuturilor lecțiilor, formarea grupelor, susținerea prelegerilor și a examenelor, eliberarea certificatului de instruire.</p> <p>Aceste cheltuieli nu sunt acoperite din bugetul de stat și nici din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.</p> <p>Totodată, comunicăm, că realizarea instruirii igienice, inclusiv la distanță (online), deja se realizează, fiind inițiată în perioada pandemiei COVID-19, și este cu succes aplicată până în prezent.</p>	<p>unor astfel de instruiri de la organizarea lor fizică cu prezență la elaborarea de anumite instruiri sub formă de prezentări video care pot fi plasate pe pagina web și orice persoană să poată accesa și descărca gratis.</p>
11.	<p>Centrul de Armonizare a Legislației (demersul nr.31/02-69-9642 din 11.09.2023)</p>	<p><i>Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</i></p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, care prevede facilitarea activității mediului de afaceri, propune spre modificare: Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri, Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, Legea 100/2017 cu privire la actele normative, Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, urmărind obiectivul general de eliminare a barierelor administrative, cerințelor și sancțiunilor nejustificate sau depășite pentru agenții economici.</p>	<p>Se ia act.</p>

Așadar, principalele obiective urmărite de proiectul național vizează: revizuirea conceptului de „bursă de mărfuri” în vederea actualizării legislației la cerințele de piață pe acest segment; eliminarea obligației de a deține un registru de reclamații, urmând a fi valabilă doar obligația de a recepționa și înregistra reclamațiile; eliminarea obligației de a putea solicita o reducere corespunzătoare a prețului sau restituirea contravalorii produsului prin rezoluțiunea contractului la depistarea neconformității produsului în termen de 6 luni de la livrarea produsului, dacă consumatorul a refuzat repararea sau înlocuirea produsului; posibilitatea instruirii persoanele care urmează a fi angajate în funcții care implică activitatea cu produse alimentare în mod gratuit și la distanță; revizuirea termenelor foi de parcurs eliberate conducătorilor auto; ș.a.

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii Europene în domeniul *facilitării activității mediului de afaceri*.

Cu privire la cadrul normativ supus modificării menționăm că, din punct de vedere al compatibilității cu legislația UE, prezintă relevanță mai multe modificări operate la o serie de acte normative, în măsura în care, acestea sunt acte naționale armonizate care asigură transpunerea legislației UE, în speță: *Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor* transpune *Directiva 2005/29/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale

întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și *Directiva 1999/44/CE*¹ a Parlamentului European și a Consiliului din 25 mai 1999 privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe; *Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008* transpune *Directiva 89/391/CEE* Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă; *Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice* transpune *Directiva 2014/24/UE* a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE și *Directiva 89/665/CCE* a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări; *Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică* transpune parțial *Directiva 2009/72/CE*² a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE, *Regulamentul (CE) 714/2009*² al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) 1228/2003, *Directiva 2005/89/CE*³ a Parlamentului European și a Consiliului din 18 ianuarie 2006 privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în infrastructuri; *Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale* transpune parțial *Directiva*

		<p>2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE; <i>Directiva 2004/67/CE</i> a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaz natural; <i>Regulamentul (CE) nr. 715/2009</i> al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005; <i>Regulamentul (UE) 2017/460</i> al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor; <i>Regulamentului (UE) nr. 1227/2011</i> al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie; <i>Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei</i> transpune parțial <i>Directiva 2014/25/UE</i> a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE; și <i>Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere</i> transpune parțial <i>Regulamentul (UE) nr. 910/2014</i> al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE.</p> <p>În concluzie, analizând modificările inițiate prin prezentul proiect de Lege prin prisma prevederilor actelor UE menționate <i>supra</i>, constatăm că nu au fost identificate careva prevederi cu relevanță UE, precum și o intervenție asupra unor norme euro-conforme, ori propunerile de modificare și completare inițiate nu au ca scop transpunerea directă a unor prevederi ale legislației UE și par să nu afecteze gradul de compatibilitate a dispozițiilor armonizate anterior.</p> <p>În concluzie, în urma analizei prezentului proiect din perspectiva compatibilității acestuia cu legislația UE relevantă, comunicăm despre lipsa de obiecții sau propuneri pe marginea acestuia.</p> <p><i>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</i></p>	
12.	<p>Serviciul de Informații și Securitate (<i>demersul nr. E/9884 din 20.09.2023</i>)</p>	<p>1. În prezent, <i>Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri</i>, nu este aplicabilă, motivul fiind neimplementarea mecanismelor de funcționare corespunzătoare (din punct de vedere tehnic și informațional). O eventuală implementare a burselor de mărfuri în Republica Moldova, va fi posibilă cu participarea reprezentanțelor burselor din țările UE, care și dețin expertiză, experiență, soft-uri și alte resurse necesare.</p> <p>Având în vedere lipsa oricărei practici în domeniul burselor de mărfuri a producătorilor autohtoni, precum și lipsa personalului calificat în domeniu, capacitățile limitate de producție, deficiențele logistice, etc., competitivitatea burselor internaționale ar defavoriza negocierile jucătorilor de pe piață autohtonă.</p> <p>Astfel, reieșind din descrierea problemei, specificată în Analiza Impactului de Reglementare (<i>în continuare – AIR</i>), la compartimentul „Definirea problemei”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul presupune modernizarea conceptului de bursă, inclusiv din perspectiva tehnologică. Totodată, în baza recunoașterii burselor notorii din UE se vor favoriza investiții în acest sens, inclusiv cu deschiderea și dezvoltarea platformelor tehnologice și pentru spațiul Republicii Moldovei.</p>

	<p>punctul 3 (<i>Domeniul Burse de mărfuri</i>), Serviciul consideră primordial, necesitatea identificării soluției conceptuale / a unui mecanism tehnic de implementare a achizițiilor publice, prin intermediul bursei de mărfuri.</p> <p>2. Liberalizarea pieței bursiere în Republica Moldova, fără o reglementare specială, bazată pe o analiză fundamentală a impactului achiziției publice, ar putea accentua balanța comercială negativă, prin stimularea achizițiilor de mărfuri de import (facilitarea companiilor internaționale de a-și expune mărfurile în Republica Moldova, respectiv prin intermediul bursei din țara noastră).</p> <p>Respectiv, modificările ce vizează procedurile de achiziții publice, exclud obligativitatea publicării în prealabil a unui anunț de participare pe platforma MTender, astfel încât, prin intermediul platformelor electronice administrate de bursele de mărfuri, ar fi favorizate achizițiile de la brokeri experimentați, fiind posibilă ratarea oportunităților instituțiilor publice de a achiziționa eficient, raportat la preț-calitate.</p> <p>Potrivit specialiștilor în domeniul achizițiilor, aspectul descris ar reprezenta o tendință periculoasă, cu implicarea aspectului de corupție la achiziționarea produselor de la bursă. Exemplu ar fi achizițiile de gaze naturale, energie electrică etc.</p> <p>Astfel, Serviciul a identificat faptul că, modificările propuse la <i>Legea nr. 1117/1997</i>, vulnerabilizează consumatorul final și pot servi drept temei de „legalizare” a corupției în achiziții publice, din cauza lipsei de transparență a operațiilor.</p> <p>Respectiv, Serviciul susține dezvoltarea domeniului achizițiilor publice prin intermediul „Bursei de mărfuri”, însă cu operarea ajustărilor care ar exclude riscurile expuse la acest subiect.</p> <p>3. Unul din argumentele autorului expuse în AIR, privind necesitatea modificării Legii nr. 124/2022, constă în faptul precum că este imposibilă utilizarea de către prestatorii de servicii de încredere a altor metode de identificare recunoscute la nivel național eKYC, care să ofere un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică.</p> <p>Astfel, Serviciul menționează că această declarație este una eronată, or, potrivit art. 10 alin. (2) pct. 4) al <i>Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere</i>, prestatorul de servicii de încredere calificat este obligat să verifice, prin mijloace corespunzătoare și în conformitate cu legislația, identitatea și după caz, attributele specifice ale persoanei fizice sau</p>	<p>Riscurile înaintate de SIS nu sunt prezente în cazul intervenției propuse, odată ce nu se liberalizează procedura de achiziții și nu se deviază de la conceptul actual al legii sau de la Regulamentul UE. Autoritățile vor fi obligate primordial să organizeze procedura de achiziții în baza MTender și doar în cazuri excepționale, inclusiv când licitația în baza MTender va eșua, vor fi posibile achizițiile din alte surse, exact în modul în care deja este prevăzut în prezent în Legea nr.131/2015. Doar că în prezent, într-un mod eronat (probabil în baza unei traduceri defectuoase a Regulamentului UE) se prevede posibilitatea apelării la „burse de materii prime” (art.56), ceea ce nu există în Republica Moldova și nici nu este clar ce presupune în esență, ori de fapt termenul de „burse de materii prime” trebuie înlocuit cu „burse de mărfuri”.</p> <p>Se acceptă de principiu.</p> <p>În urma ședinței de lucru pentru discutarea propunerilor și divergențelor, organizată de MDED cu participarea reprezentanților SIS, STISC, ASP și Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru pe 5 octombrie a.c., se propune ca articolul 10 alin. (2) pct. 4), primul enunț după cuvintele „ale persoanei fizice sau juridice căreia” se</p>
--	---	---

juridice căreia i s-a emis un certificat calificat.

Informațiile menționate sunt verificate de prestatorul de servicii de încredere calificat, fie direct, fie prin intermediul unei părți terțe. Conform lit. d) al aceluiași punct, identificarea persoanei poate fi realizată prin utilizarea altor metode de identificare recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică. Metodele alternative de identificare de la distanță a persoanei sunt stabilite de către Guvern.

În acest sens, menționăm că Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a înaintat spre promovare proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea procedurii de identificare a persoanei la distanță utilizând mijloace digitale (număr unic 682/MDED/AGE/2023). Proiectul menționat stabilește modalitatea de identificare a persoanelor de la distanță, prin utilizarea mijloacelor digitale, inclusiv prin mijloace video, cu prezența unui operator uman sau fără prezența unui operator.

De menționat că, proiectul nr. 682/MDED/AGE/2023, în pct. 4, stabilește că acest tip de identificare de la distanță, poate fi utilizat inclusiv de către prestatorii de servicii de încredere calificați pentru eliberarea certificatelor calificate.

Prin urmare, identificarea de la distanță a persoanelor (eKYC) este reglementată deja de Legea nr. 124/2022, iar stabilirea metodelor concrete de implementare a acestora este atribuită Guvernului.

Suplimentar, Serviciul atenționează că, autorul confundă identificarea persoanei cu solicitarea de către persoană a prestării unui serviciu, la caz – servicii de încredere. Or, identificarea persoanei reprezintă procesul de stabilire și conformare a datelor de identificare a acesteia, iar cererea de emitere a certificatelor calificate reprezintă în sine stabilirea raportului juridic contractual între părți – solicitant și prestator de servicii de încredere.

completează cu cuvintele „i se emite sau”; Prin această modificare, se va elimina bariera la utilizarea eKYC în procesul de emitere a semnăturii electronice – așa cum prevede *Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE* – act normativ european în baza căruia a fost elaborată Legea 124/2022.

În pofida faptului că art. 10 alin. (2) pct. 4) al Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere admite posibilitatea de identificare la distanță a persoanei în vederea emiterii unui certificat calificat, totuși cererea de certificare în conformitate cu actualele prevederi ale Legii nr. 124/2022 [art. 11 alin. (1)] va putea fi depusă doar dacă este semnată olograf sau digital de către persoanele care dispun deja de un certificat calificat. Altă posibilitate decât aceste două, pentru exprimarea voinței de a obține un certificat digital, Legea nr. 124/2022 în forma sa actuală nu prevede, ce este o deviere de la spiritul Regulamentului european.

În acest sens, este de menționat că prevederile art. 10 alin. (2) pct. 4) din Legea nr. 124/2022 reprezintă de facto corespondentul prevederilor art. 24 alin. (1) lit. (d) din Regulamentul (UE) nr.

910/2014. Astfel, conform prevederilor respective, prestatorii de servicii de încredere calificați atunci când emit un certificat calificat au obligația de a identifica identitatea persoanei, inclusiv prin utilizarea metodelor de identificare care oferă un nivel de asigurare echivalent din perspectiva fiabilității cu prezența fizică. Potrivit art. 10 alin. (2) pct. 4) din Legea nr. 124/2022, prestatorul de servicii de încredere calificat este obligat să verifice, prin mijloace corespunzătoare și în conformitate cu legislația, identitatea și după caz, atributele specifice ale persoanei fizice sau juridice căreia i s-a emis un certificat calificat.

Informațiile menționate sunt verificate de prestatorul de servicii de încredere calificat, fie direct, fie prin intermediul unei părți terțe. Conform lit. d) din același punct, identificarea persoanei poate fi realizată prin utilizarea altor metode de identificare recunoscute la nivel național, care oferă un nivel de asigurare echivalent, din perspectiva fiabilității, cu prezența fizică. Metodele alternative de identificare de la distanță a persoanei sunt stabilite de către Guvern. În acest sens, a fost lansat concomitent procesul de consultare a proiectului hotărârii de guvern ce urmează să stabilească metodele alternative de identificare la distanță a persoanei și să aprobe procedura de identificare a persoanei la distanță utilizând mijloace digitale (număr unic

682/MDED/AGE/2023). Scopul urmărit este de a stabili metodele alternative de identificare a persoanei (la distanță cu aplicarea mijloacelor digitale) de către prestatorii de servicii de încredere calificați în scopul emiterii certificatelor calificate conform Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Atât din prevederile Regulamentului 910/2014, cât și din prevederile Legii nr. 124/2022, precum și din proiectul hotărârii de Guvern menționat supra, rezultă cu certitudine că metodele alternative pot fi aplicate de prestatorii de servicii de încredere calificați pentru identificarea persoanelor ce solicită emiterea unui certificat calificat. Astfel, reglementările respective au scopul de a stabili cadrul normativ pentru identificarea și înregistrarea la distanță a utilizatorilor de servicii de încredere calificate.

Or, în condițiile prevederilor actuale ale art. 11 alin. (1) din Legea nr. 124/2022, dobândirea la distanță a calității de utilizator de servicii de încredere calificate (obținerea unui certificat calificat) este imposibilă, ceea ce a și determinat inițierea amendamentului dat.

De altfel, din logica expusă de autorul avizului, rezultă că cei peste 90% din cetățenii Republicii Moldova care nu dispun de un certificat calificat pentru a semna electronic cererea respectivă, vor putea fi identificați de către prestatorii de

			<p>servicii de încredere calificați la distanță prin intermediul metodelor alternative stabilite de Guvern, dar totuși cererea de certificare a cheii publice o vor putea semna doar olograf și o vor putea depune doar personal la prestatorul de servicii de încredere calificat (!).</p> <p>O asemenea abordare este nejustificată și diametral opusă reglementărilor stabilite în art. 24 alin. (1) lit. (d) din Regulamentul nr. 910/2014 și art. 10 alin. (2) pct. 4) din Legea nr. 124/2022. Afirmările referitoare la contradicția normelor propuse cu prevederile Regulamentului nr. 910/2014 și Legii nr. 124/2022 nu sunt corecte. Mai mult ca atât, Regulamentul nr.910/2014 nu reglementează chestiuni de ordin procedural cu privire la certificarea cheilor publice și emiterea certificatelor calificate, aceste reglementări urmând a fi aprobate de autoritățile naționale, iar înserarea acestor prevederi în Legea 124/2022 a fost neconformă cu actul european vizat.</p> <p>În state membre UE (Danemarca – „aplicația MitID”⁴; țările Baltice – aplicația „Smart-ID”⁵; România – aplicația „Paperless webSIGN”⁶ sau soluțiile „DigiSign”⁷; Bulgaria – aplicația „My B-Trust”⁸ etc.) prestatorii</p>
--	--	--	---

⁴ <https://www.mitid.dk/en-gb/get-started-with-mitid/get-mitid-with-passport/>

⁵ <https://www.smart-id.com/download/register-an-account/>

⁶ <https://paperless.certsign.ro/?wicket-crypt=x-0wcrPoQ50#form-anchor>

⁷ <https://digisign.ro/video/portal-identificare-video/>

⁸ <https://www.b-trust.bg/electronic-signatures/products/cloud-certificates/cloud-standart>

			de servicii de încredere oferă posibilitatea persoanelor de a se identifica și înregistra la distanță pentru a obține servicii de încredere calificate, fără necesitatea interacțiunii fizice cu un operator al prestatorului de servicii de încredere sau a unui centru de înregistrare.
		<p>4. Serviciul consideră oportun, excluderea completă a Art. XV al proiectului pe motiv că acesta contravine spiritului și esenței Legii nr. 124/2022, dar și Regulamentului (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE, care este transpus prin aceasta.</p> <p>1) În acest sens, atenționăm asupra faptului că propunerea autorului de la art. 11, lit. c) presupune completarea automatizată a cererii de certificare a cheii publice, adică fără participarea și exprimarea voinței persoanei și în urma identificării efectuate fără participarea operatorului uman.</p> <p>Menționăm, că această metodă de obținere a serviciilor de încredere, în special calificate, constituie o amenințare la siguranța și veridicitatea acestora. Or, promovarea variantei propuse de autor va duce la posibilitatea obținerii certificatelor calificate fără stabilirea sigură a identității solicitantului, fiind posibile comiterea furturilor de identitate și falsurilor de identitate, inclusiv prin utilizarea inteligenței artificiale.</p> <p>Mai mult ca atât, autorul operează cu noțiunea de „document electronic”, prin urmare nu este clar a cui semnătură sau sigiliu electronic va fi aplicat pe cererea de certificare a cheii publice. Or, în cazul aplicării automatizate a sigiliului electronic al serviciului de identificare, ar reieși că serviciul de încredere nu este solicitat de către persoană, ci de către serviciul de identificare în numele persoanei.</p> <p>2) În prevederile expuse la lit. d) al aceluiași alineat, autorul confundă procedura de identificare a persoanei la distanță, cu solicitarea prestării serviciului de încredere. Or, persoana poate solicita identificarea sa la distanță pentru multiple scopuri.</p> <p>Mai mult ca atât, cererea de certificare nu poate fi depusă decât la prestatorul de servicii de încredere și nu la terți, iar scopul serviciului de identificare a persoanei la distanță, constă în colectarea și verificarea datelor de</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Propunerea referitoare la art. 11 alin. (1) a fost revizuită și complementată cu propunerea de ajustare a articolului 10 alin. (2) pct. 4), iar modul de depunere a cererii de certificare a cheii publice după parcurgerea procesului de identificare la distanță va fi stabilit de Guvern.</p> <p>După cum este menționat supra scopul reglementărilor propuse este de a crea premisele legale pentru implementarea de către prestatorii de servicii de încredere calificați a unor soluții de identificare și înregistrare la distanță a utilizatorilor de servicii de încredere calificate, implicit și emiterea certificatului calificat. Inițierea și parcurgerea procesului de identificare la distanță se va realiza de solicitant anume cu scopul de a se înregistra în calitate de utilizator a serviciilor de încredere calificate.</p> <p>Concomitent cu normele respective vor fi promovate și reglementările necesare din care să rezulte modul de depunere a cererii de certificare a cheii publice și oferii consimțământului după</p>

		<p>identificare a solicitantului în vederea identificării acestuia și transmiterea rezultatului verificării către serviciul la care solicitantul dorește să se identifice și nu prestarea serviciilor de încredere.</p> <p>3) La propunerea de completare a art. 11, alin. (2) cu lit. c), menționăm că potrivit art. 5 alin. (5) lit. a) a <i>Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal</i>, consimțământul subiectului datelor cu caracter personal, nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru executarea unui contract la care subiectul datelor cu caracter personal este parte sau pentru luarea unor măsuri înaintea încheierii contractului, la cererea acestuia.</p> <p>Prin urmare, în vederea evitării dublării de reglementare, propunerea de completare urmează a fi exclusă.</p>	parcursarea procesului de identificare la distanță.
		<p>5. Având în vedere prevederile pct. 204 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, precum și faptul că Serviciul, care în conformitate cu prevederile art. 35 alin. (2) lit. a) al <i>Legii nr. 124/2022</i> este responsabil de elaborarea și promovarea politicii de stat și de exercitarea controlului în domeniul serviciilor de încredere, nu a fost consultat la etapa de elaborare a proiectului, Serviciul consideră imperativ organizarea de către autor, a unei ședinței interinstituționale pe subiectul dat.</p>	Se acceptă.
13.	Ministerul Energeticii (demersul nr. 07-1397 din 14 septembrie 2023)	<p>Cu referire la propunerea de completare a <i>Legii nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri</i> cu Articolul 1¹. Noțiuni de bază, recomandăm să fie expus în redacție nouă, în Articolul 2. Noțiunea de bursă de mărfuri, în cadrul căreia să fie definite toate noțiunile aplicabile domeniului de reglementare a activității burselor de mărfuri. Astfel se va exclude dublarea articolelor care să reglementeze noțiunile.</p> <p>La Articolul 1¹ recomandăm completarea cu noțiunea de „entitate contractantă”, în conformitate cu <i>Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale</i>. Necesitatea introducerii acestei noțiuni este determinată de faptul că noțiunea de autoritate contractantă nu include toți subiecții care pot derula proceduri de achiziții.</p> <p>Cu referire la Art. I, pct. 5 care prevede modificarea articolului 8, alin. (3) din <i>Legea nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri</i>, după cuvintele „autorităților contractante” de introdus cuvintele „și entităților contractante”, iar la Art. XIV care modifică articolul 40, alin. (3¹) din <i>Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p><i>sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale</i>, propunem după cuvintele „<i>autoritatea contractantă</i>” de introdus cuvintele „<i>sau entitatea contractantă</i>”, din considerentele menționate supra.</p> <p>Totodată, în aspect redacțional, la Art. I, pct. 1 ar trebui exclus textul „nr. 131/2015” din noțiunea „<i>autoritate contractantă</i>”, deoarece în textul <i>Legii nr. 1117/1997 privind bursele de mărfuri</i> nu se utilizează numerele și anii de emitere a legilor, precum și la pct. 7 ar trebui exclus textul „nr. 220/2007” din alin. (8), lit. a) din aceleași considerente.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Rigorile transparenței și previzibilității (inclusiv art.55 din Legea nr.100/2017) impun trimiteri exprese și directe la actele normative.</p>
	<p>Cu referire la Art. IV, privind modificările ce se propun a fi operate la articolul 17 din <i>Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă</i> care se referă la instruirea periodică a conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor subliniem despre necesitatea păstrării redacției actuale ale alin. (7), acestea instituind un mecanism deja funcțional și eficient, confirmat printr-un număr relativ redus al cazurilor de accidente la locul de muncă. La acest subiect, de asemenea au fost consultate și întreprinderile din sectorul energetic, care au confirmat necesitatea menținerii formatului actual, ce prevede obligativitatea instruirii îndată după numirea în funcție și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni.</p> <p>Totodată, considerăm că, în cazul în care autorul va insista pe realizarea modificărilor normelor în cauză, este imperativă realizarea unei analize suplimentare a subiectului prin prisma problematicei accidentelor la locul de muncă, partea tehnică inclusiv, statisticile legate de acest subiect și aspectele privind cauzele producerii accidentelor, or considerăm insuficientă argumentarea economică ce se referă la economii financiare ipotetice versus importanța în raport cu sănătatea personalului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea vizează doar instruirea periodică odată la 3 ani a conducătorilor și a lucrătorilor desemnați. Pentru muncitori se va efectua la intervale ce nu vor depăși 6 luni, iar pentru personalul tehnico-administrativ și de birou instruirea periodică a muncitorilor se va efectua la intervale ce nu vor depăși 12 luni. Nu considerăm necesar de a face analize suplimentare deoarece nu se estimează riscuri de la implementarea acestor amendamente. Efectuarea instruirilor odată la 3 ani pentru aceste categorii de persoane este o practică autohtonă.</p> <p>DIRECTIVA CONSILIULUI din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (89/391/CEE) nu stipulează obligativitatea efectuării instruirii periodice a persoanelor desemnate sau a conducătorului unității.</p>
	<p>La Art. VII, cu privire la operarea unor modificări la <i>Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții</i> propunem expunerea în redacție nouă lit. n) și o) de la articolul 14 „<i>Lucrări de construcție care se pot</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Propunerile de modificare la lit. o) se acceptă</p>

executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire”, după cum urmează:

„n) instalarea rețelilor ingineresti, inclusiv a punctelor termice individuale, sistemelor interioare de distribuție pe orizontală pentru încălzire și apă caldă menajeră, și de comunicații electronice (rețelelor interne de acces) în infrastructura (traseele sistematizate cablate și spațiile tehnologice) pentru instalarea echipamentelor și a altor elemente de infrastructură ale rețelelor interne de acces din clădiri;

o) întreținerea, reparația, înlocuirea și retehnologizarea rețelelor ingineresti inclusiv puncte termice individuale, sisteme interioare de distribuție pe orizontală pentru încălzire și apă caldă menajeră, și de comunicații electronice și a elementelor de infrastructura asociate acestor rețele”.

Întru argumentarea modificării propuse, menționăm că, la situația actuală, în conformitate cu prevederile articolului 14 alin. (1) din *Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții*, lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior sau caracteristicile inițiale ale construcțiilor și instalațiilor aferente pot fi realizate fără obținerea actelor permise.

Totodată, de menționat că urmare unei corespondențe (a se vedea anexa) precum și a ședinței din 16 iunie 2023, organizate la subiectul implementării Proiectului „Sistemul Termoenergetic al Municipiului Bălți (S.A. „CET-Nord”) - Faza 2”, cu participarea părților interesate, inclusiv și a organului central de specialitate în domeniul construcțiilor, a fost identificată soluția elaborării unei expertize tehnice care să ateste că lucrările planificate nu vor modifica structura de rezistență a construcțiilor. Cu toate acestea, costul unei astfel de expertize tehnice se estimează la 15 mii lei, ceea ce ar însemna un cost total de aproximativ 4,5 milioane lei pentru toate cele 296 de blocuri locative incluse în Proiect, cheltuieli care nu au fost prevăzute în programul de finanțare al proiectului și constituie un impediment în realizarea acestuia.

În vederea realizării proiectului Parlamentul Republicii Moldova a adoptat *Legea nr. 99 din 14 aprilie 2022 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Sistemul termoenergetic al municipiului Bălți (S.A. „CET-Nord”)”, faza II.*

În aceste circumstanțe, pentru a depăși impasul actual, considerăm necesară promovarea acestei modificări legislative care să excludă obligativitatea obținerii certificatului de urbanism și autorizației de construire pentru lucrările de instalare

Lit. n) nu se modifică, dar se introduc modificări de concretizare la lit. c) din alin. (4).

		a punctelor termice individuale și/sau reconstrucția sistemului de distribuție intra-bloc.	
		<p>Cu referire la Art. XI, pct. 2 care prevede completarea articolului 92 din <i>Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică</i>, Art. VIII, articolul 15, alin. (5) din <i>Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare</i>, precum și Art. XII, pct. 2, articolul 110 din <i>Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale</i>, propunem introducerea după cuvintele „<i>consultă aceste informații direct</i>” a cuvintelor „<i>și gratuit</i>”. Argumentele în susținerea propunerii privind acordarea accesului gratuit este determinat de faptul că și întreprinderile electroenergetice sunt obligate la rândul său să presteze consumatorilor finali servicii gratuite, de ex. în modificarea articolului 47, alin. (3) din <i>Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică</i>, în proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV) este menționat că „(3) <i>Avizul de racordare se eliberează gratuit, ...</i>”.</p> <p>De altfel, considerăm a fi oportună și includerea respectivei prevederi la articolul 39 din <i>Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării</i>, având următorul conținut ajustat domeniului de activitate:</p> <p>„(4) <i>În cazul în care, unitățile termoelectrice, în relațiile lor cu potențialii consumatori, consumatorii finali, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliu, sediu, bunurile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia) sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petiții ale acestora, sau necesare pentru branșarea/debranșarea acestora de la sistemul centralizat/colectiv de alimentare cu energie termică, care se conțin în Registrul de stat al populației, Registrul de stat al persoanelor juridice, Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, Registrul bunurilor imobile și/sau registrele actelor permissive, consultă aceste informații direct și gratuit în registrele indicate, fără implicarea potențialilor consumatori, consumatorilor finali sau beneficiari de servicii intermediare</i>”.</p> <p>Totodată, solicităm ajustarea propunerilor cu reglementările articolului 183 din Codul Civil, care prevede noțiunea de „<i>sediul persoanei juridice</i>” dar nu „<i>sediu juridic</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Prevederile respective au fost modificate redacțional conform avizului Agenției de Guvernare electronică și care presupun consumul gratuit al informației conform cadrului normativ în vigoare.</p> <p>Se acceptă. Totodată, prevederile respective au fost modificate redacțional conform avizului Agenției de Guvernare electronică și care presupun consumul gratuit al informației conform cadrului normativ în vigoare.</p> <p>Se acceptă</p>
14.	Ministerul Finanțelor	Cu referire la modificarea art. 26 din <i>Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice</i> , autorul proiectului urmărește scopul de a interzice utilizarea doar a prețului sau doar a costului pentru evaluarea celei mai avantajoase oferte din punct	<p>Nu se acceptă. Numeroasele adresări din partea comunității de afaceri, atestă cu exemple</p>

(demersul
03/2007/1392
25.09.2023)

nr.07/5-
din

de vedere economic, făcând trimitere la prevederile art. 67 din Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice, care prevede asemenea posibilitate. Asupra oportunității promovării unor asemenea modificări la art. 26, din perspectiva legislației UE, ținem să menționăm că prevederile Directivei 2014/24/UE stabilesc dreptul statelor de a decide, în cazul în care acestea consideră necesar acest lucru, asupra interzicerii sau restricționării utilizării doar a prețului sau doar a costului pentru evaluarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic. În acest context, subliniem că Directiva nu impune obligatoriu interzicerea utilizării anumitor criterii de atribuire, ci oferă o anumită flexibilitate în acest sens, care permite statelor să decidă în mod independent dacă interzicerea acestor criterii va avea un impact pozitiv, având în vedere specificul economic și social al fiecărei țări în parte.

Totodată, Directiva respectă principiul subsidiarității, care recunoaște faptul că statele membre sunt cele mai bine plasate pentru a evalua impactul și eficacitatea măsurilor în contextul lor național. Astfel, fiecare stat membru are libertatea de a adapta cerințele și criteriile de atribuire a contractelor de achiziții publice la specificul său economic.

Cu referire la argumentările autorului descrise în Analiza impactului de reglementare și nota informativă la proiect, menționăm că acestea nu sunt suficiente și nu reflectă o analiză clară și credibilă pentru ca la momentul de față să fie posibilă operarea unor asemenea modificări la Legea nr. 131/2015.

Decizia de a interzice sau de a restricționa aceste criterii de atribuire trebuie să fie fundamentată pe o evaluare atentă a avantajelor și dezavantajelor în contextul național, ținându-se cont de obiectivele generale ale achizițiilor publice, precum eficiența utilizării banilor publici, promovarea concurenței și asigurarea transparenței în procesul de achiziții, având la bază date statistice și indicatori reali.

În contextul celor expuse supra, având în vedere și prevederile pct. 6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 696/2017, care reglementează că domeniul achizițiilor publice reprezintă una din funcțiile de bază ale Ministerului, subliniem asupra faptului că aprecierea necesității de a interveni asupra cadrului legal prin interzicerea utilizării criteriilor de atribuire prețul/costul cel mai scăzut, trebuie să fie lăsată în sarcina Ministerului Finanțelor, mai mult ca atât, Ministerul deține instrumente prin care pot fi generate date statistice reale care vor contribui la crearea unei viziuni clare asupra subiectului dat.

Cele invocate supra prezintă relevanță și pentru propunerile de modificare a art. 70 din Legea nr. 131/2015. Cu referire la modificarea art. 56, menționăm că

și lux de amănunte deficiențele sistemului actual de achiziții publice, în special cauzate de reglementarea imperfectă din prezent, care pune accent deosebit pe un singur criteriu economic de selectare, cel al prețului mai mic, care nu este restricționat în nici un mod și poate fi ușor utilizat, în oricare circumstanțe ca și unicul criteriu de selectare. Ori această abordare, de principiu, nu corespunde nici cu cea din cadrul UE.

	<p>mic decât prețul mediu pe piață pentru bunuri/servicii de categorie și calitate similară.</p> <p>Astfel, pentru evitarea unor interpretări duble și discreționare a acestei condiții și întru asigurarea respectării principiului predictibilității normelor juridice prevăzut de art. 3 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, se consideră oportun stabilirea expresă în lege a modului și a criteriilor în baza cărora va fi determinat prețul mediu de piață pentru bunuri/servicii de categorie și calitate similară de către autoritatea contractantă.</p>	<p>ofertanții, cu excepția ofertei cu cel mai mic preț, și doar în cazul în care nu se întrunește un număr suficient pentru a stabili media aritmetică, se va orienta după prețul mediu de piață pentru bunuri/servicii de categorie și calitate similară.</p> <p>Modul de identificare a prețului mediu de piață, ca și în cazul altor proceduri, va fi reglementat de Guvern.</p>
--	---	---

Secretar de Stat

Digitally signed by Arpintin Veronica
Date: 2023.12.27 09:40:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Veronica ARPINTIN

Sinteza
obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea
unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV)
(în baza avizelor recepționate la a doua avizare)

Nr.	Autoritatea emitentă a obiecției/propunerii	Conținutul obiecției/propunerii	Opinia autorului
1.	Agencia de Guvernare electronică (demersul nr.3007-206 din 11.10.2023)	Salutăm faptul că la definitivarea proiectului autorul a luat în considerare toate propunerile din avizul anterior al AGE nr.3007-176 din 18.09.2023. Prin urmare, în limitele competențelor instituției, comunicăm că nu avem obiecții sau propuneri în privința proiectului.	Se ia act.
2.	Centrul de Armonizare a Legislației (demersul nr.31/02-69-10849 din 11.10.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri adiționale.	Se ia act.
3.	Ministerul Justiției (demersul nr.04/2-8894 din 11.10.2023)	<p>Ministerul Justiției a examinat sinteza obiecțiilor și propunerilor prezentată de autorul proiectului ca urmare a avizării primare și reiterează obiecțiile și propunerile expuse mai jos, din avizul nr. 04/2-8479 din 26.09.2023, având în vedere că acestea nu au fost luate în considerare de autorii proiectului.</p> <p>1. Cu referire la Art. II pct. 2 și 3, reîterăm că soluția prezentată de autori în proiectul legii ar putea să nu fie eficientă în vederea protecției consumatorului, deoarece nu este clar și previzibil dacă aceste reclamații vor fi înregistrate corespunzător și luate măsuri în vederea remedierii acestora de către vânzători și prestatori potrivit legii. Cu referire la comentariul prezentat în sinteza obiecțiilor și propunerilor, relevăm că deopotrivă experiența României este una eficientă, deoarece Autoritatea pentru Protecția Consumatorului din România deține un centru unic de petiționare, în acest sens petițiile parvenite de la consumatori sunt înregistrate de către o autoritate publică responsabilă pentru luarea de măsuri de remediere necesare, după caz.</p>	<p>Se ia act.</p> <p>Riscurile invocate nu sunt fondate, odată ce obligația în sine de a recepționa și examina reclamațiile se păstrează. Totodată, Legea nr.105/2003 la art.25 alin.(12) prevede obligația ca vânzătorul, prestatorul să afișeze la vedere adresa și numărul de telefon al autorității abilitate cu funcții de protecție a consumatorilor. Mai mult, în paralel, este dezvoltat un proiect de lege în contextul Dispoziției Guvernului nr.108-d/2023 conform căruia ISSPNPC urmează să dețină drepturi prioritare de control la unitățile comerciale (și prestări servicii), inclusiv să devină centru unic de petiționare.</p>

2. Cu referire la Art. VII, pct. 5, ce vizează completarea art. 10 cu un nou alin. (3), se va exclude cuvântul „articolul” deoarece este excedent (obiecție valabilă și pentru pct. 7, ce vizează completarea art. 14 cu lit. q), respectiv se va exclude cuvântul „alineatul”).	Art. VII. - se exclude din proiectul de lege la propunerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
3. Cu referire la Art. VIII, reiterăm că autorul urmează să revadă și să argumenteze necesitatea și oportunitatea operatorilor de a „consulta” nemijlocit toate informațiile specificate la art. 15 alin. (5) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în vederea realizării atribuțiilor sale legale (obiecție valabilă și pentru Art. VII ce vizează completarea art. 21 cu alin. (6) din Legea nr. 163/2010; Art. IX ce vizează completarea art. 39 cu alin. (4) din Legea nr. 92/2014; Art. XII ce vizează completarea art. 92 cu alin. (11) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică; Art. XIII ce vizează completarea art. 110 cu alin. (11) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale).	Se acceptă. Scopul propunerilor respective este de a micșora numărul de documente care sunt necesare de a fi prezentate operatorilor. Dacă informația se regăsește în registrele publice, operatorii vor consulta aceste registre și ei nu vor avea dreptul să solicite informația respectivă de la solicitanți. Nota informativă a fost completată.
4. Cu referire la Art. XI, reiterăm poziția Ministerului Justiției expusă în aviz, or, „acceptarea parțială a autorului” a obiecției prezentate de Ministerul Justiției cu reformularea în modul în care acest criteriu să nu fie perceput ca unul „subsidiar” nu reprezintă o soluție acceptabilă, ce ar fi fost sugerată ca atare de Ministerul Justiției. Astfel, având în vedere că potrivit angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, Republica Moldova are obligația să armonizeze legislația națională cu cea a Uniunii Europene, considerăm că propunerea de completare a art. 26 cu alin. (31) și alin. (12) din Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015 urmează a fi revizuită potrivit prevederilor Directivei 2014/24/UE	Se acceptă. Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege (conform avizului Ministerului Finanțelor).
5. La Art. XIV, având în vedere că Ministerul Justiției este responsabil de promovarea consolidată a proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative) (număr unic 805/MJ/2023), considerăm că toate aspectele adiacente ce țin de modificarea Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative urmează a fi prezentate de către Guvern, Parlamentului, într-un proiect de act normativ unificat.	Art. XIV. - se exclude din proiectul de lege.
6. La Art. XVI, ce vizează expunerea în redacție nouă a art. 11 alin. (1) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, considerăm oportună substituirea sintagmei „semnătură electronică” cu cuvintele	Se acceptă.

		„semnătură electronică calificată”, deoarece potrivit art. 21 alin. (2) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă semnătura electronică calificată.	
4.	Ministerul Sănătății (demersul nr.09/3750 din 16.10.2023)	<p>Ministerul Sănătății, urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV) (număr unic 746/MDED/2023), conform competențelor funcționale comunică următoarele. Argumentele invocate în tabelul de sinteză, referitor la respingerea propunerilor înaintate la etapa de avizare, referitor la modificarea art. 45, alin. (4) din Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, le considerăm neargumentate, dat fiind faptul, că organizarea oricărui proces de instruire, indiferent cine îl realizează și cui îi este adresat, necesită anumite cheltuieli. Instruirea igienică presupune mai multe etape de organizare, inclusiv: evaluarea necesităților de instruire și crearea grupelor, susținerea cursurilor (online sau cu prezență fizică), evaluarea cunoștințelor (susținerea examenului), eliberarea certificatului de instruire igienică ș.a. Toate aceste etape necesită cheltuieli, care actualmente nu sunt acoperite din nici o sursă, ceea ce face imposibilă organizarea și desfășurarea instruirii igienice obligatorii absolut gratis, inclusiv elaborarea și plasarea prezentărilor video pe pagina web oficială a instituției, ar necesita cheltuieli suplimentare. Potrivit datelor incluse în Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege, costurile instruirii sunt de-a dreptul exagerate – circa 489 mln. lei pentru 3 ani, sau 163 mln. lei anual, economii pentru agenții economici în cazul când instruirea va fi gratuită sau anulată. Menționăm, că Agenția Națională pentru Sănătate Publică anual oferă servicii de instruire igienică în mediu pentru circa 30 mii persoane, pentru care se achită circa 2,7- 3 mln. lei (circa 90 lei/ persoană). De fapt, în eventualitatea adoptării amendamentelor la Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, procesul de instruire oricum nu va fi gratis, doar că toate cheltuielile ar urma să le suporte Agenția Națională pentru Sănătate Publică din resurse de care actualmente nu dispune, deoarece nu există o linie de finanțare de la buget pentru instruirea igienică. Important de menționat este faptul, că tariful actual pentru instruirea igienică este mult mai jos, comparativ cu alte instruirii de acest gen. Spre exemplu: costul pentru un curs de instruire igienică este de circa 90 lei per persoană, comparativ cu instruirea în domeniul securității în muncă, unde tariful variază între 500 și 1100 lei per persoană.</p> <p>Totodată, comunicăm că s-a inițiat modificarea ordinului MSMPS nr. 314 din 25 martie 2020 cu privire la aprobarea Listei profesiilor care necesită instruire</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Urmare ședinței interministeriale s-a convenit aspra următoarelor aspecte.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Se renunță la modificarea alineatului (4) al articolului 45 din Legea nr. 10/2009; 2. Se propune completarea articolului 45 cu alineatul (6) cu următorul cuprins: “(6) Instruirile igienice periodice se realizează, inclusiv la distanță (online), gratuit.”

		<p>igienică obligatorie și a programelor de instruire igienică, în scopul revizuirii listei profesiilor care necesită instruire igienică obligatorie în vederea reducerii acesteia, a programelor și a periodicității de instruire etc. În contextul celor expuse, reiterăm că scopul instruirii igienice obligatorii este protecția sănătății, prevenirea bolilor și a intoxicațiilor inclusiv a intoxicațiilor în masă, precum și asigurarea securității produselor și a serviciilor prestate consumatorilor în cadrul activității profesionale pentru unele categorii de angajați. Reieșind din cele expuse, se respinge propunerea de modificare a art. 45, alin. (4) "Instruirea igienică a angajaților" din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice. Ținem să informăm, că din experiența altor state, spre exemplu în România, instruirea igienică este definită ca „însușirea noțiunilor fundamentale de igienă” și este adresată persoanelor care activează în diferite domenii ale activităților economice precum: depozitare, transport, comercializare a produselor alimentare, inclusiv în întreprinderile de alimentație publică și în colectivități, servicii de curățenie în unitățile de asistență medicală, socială, colectivitățile pentru copii, unități de cazare și hoteluri; producerea și distribuția apei potabile și îmbuteliate; servicii de îngrijire corporală etc. Costul programului de formare variază între 95 - 200 RON per persoană și include taxa de examinare și eliberare a certificatului.</p>	
5.	Ministerul Mediului (demersul nr.13-05/2355 din 16.10.2023)	Lipsa de propuneri și obiecții.	Se ia act.
6.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (demersul nr.21/1-5285 din 16.10.2023)	<p>Ca urmare a examinării repetate a versiunii definitive a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV) (număr unic 746/MDED/2023), potrivit competențelor funcționale, comunicăm despre menținerea obiecțiilor expuse prin avizul nr.21/1-4793 din 13 septembrie 2023, referitoare la modificarea Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (Art. VII din proiect) și modificarea art.49 lit. i) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 (Art. X din proiect).</p> <p>În această ordine de idei, în partea ce vizează propunerile de la Art.VII din proiectul legii, privind modificarea Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, insistăm asupra excluderii actului normativ din proiect, în condițiile în care prin proiectul Codului urbanismului și construcțiilor (care stabilește cadrul legal unitar pentru domeniul construcțiilor), aprobat în ședința Guvernului din 13 septembrie 2023 (Hotărârea Guvernului nr.670), se abrogă Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. De altfel, respingem argumentele autorului din Sinteza obiecțiilor și propunerilor,</p>	<p>Art. VII. și Art. X. - se exclud din proiectul de lege.</p> <p>Art. VII. - se exclude din proiectul de lege.</p>

<p>referitoare la faptul că adoptarea Codului poate să dureze în timp, or și în speță este vorba despre modificări propuse la un pachet de legi (în număr de 16) aflate în stadiul de proiect, asupra căruia planează incertitudine privind durata adoptării de către Parlament.</p>	
<p>Totodată, la Art.X din proiect privind modificarea art.49 lit.i) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, relevăm următoarele aspecte: - referitor la controlul medical, cuvintele „control medical” urmează să se substituie cu cuvintele „controlul treziei”, deoarece în conformitate cu prevederile pct.10 din Regulamentul privind modul de organizare și efectuare a controlului treziei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova 2 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.290/2016, în cadrul examinării, inspectorul întreprinde următoarele acțiuni: 1) culege anamneza (acuze, durata somnului, perioada de odihnă predecesoare activității profesionale, consum de alcool, droguri, substanțe psihotrope și medicamente cu efecte similare acestora etc.); 2) efectuează examinarea și aprecierea indicatorilor psihofuncționali ai organismului (măsurarea temperaturii corpului, pulsului, tensiunii arteriale etc.); 3) exclude sau confirmă consumul de alcool, droguri, substanțe psihotrope și medicamente cu efecte similare acestora prin una dintre metodele disponibile pentru determinarea alcoolului sau a altor substanțe psihotrope; 4) consemnează în Registrul de evidență a controlului treziei, conform modelului din anexa nr.3 la prezentul Regulament, fiecare examinare efectuată; 5) face inscripția corespunzătoare în foaia de parcurs. Astfel, documentul prenotat la fel ca și prevederile Codului au caracter obligatoriu, menținerea redacției propuse va conduce la efectuarea a 2 controale similare, ceea ce va crea o barieră suplimentară. Redacția propusă anterior anume are ca scop uniformizarea proceselor și simplificarea acestora.</p> <p>- referitor la controlul tehnic, pentru implementarea exactă a prevederilor conexe activității agenților economici se propune substituirea textului „să asigure efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier nu mai rar de o dată la 20 de ore de lucru” cu cuvintele „să asigure zilnic efectuarea verificării tehnice generale a fiecărui vehicul rutier”. Iar pe final se va completa cu următoarea propoziție „Pentru transporturile rutiere de mărfuri și persoane în trafic internațional, foaia de parcurs este valabilă până la efectuarea cursei tur-retur”. Menționăm că aceasta va simplifica evidența activității unității de transport. Mai mult, pornind de la faptul că ziua de muncă este de 8 ore, la atingerea cifrei de 20 de ore conducătorul urmează a reveni la întreprindere pentru a efectua controlul tehnic, ceea ce ar însemna la jumătatea zilei de muncă. Concluzionând, fără a se</p>	<p>Art. X. - se exclude din proiectul de lege.</p>

		ține cont de prezenta poziție și obiecțiile exprimate în context, proiectul nu poate fi considerat avizat, în corespundere cu procedura prevăzută la pct.203 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018.	
7.	Comisia Națională a Pieței Financiare (demersul nr.06-4/2851 din 13.10.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.
8.	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (demersul nr.06-01/4272 din 16.10.2023)	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>facilitarea activității mediului de afaceri IV, număr unic 746/MDED/2023</i>), remis spre avizare de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și intervine cu următoarele propuneri.</p> <p>1. La Art. II. - Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor.</p> <p>- Pct. 2, art. 9, lit. g) propunem să fie modificată și expusă în următoarea redacție:</p> <p><i>„g) să recepționeze, să înregistreze și să examineze reclamațiile consumatorilor”.</i></p> <p>Argumentare: Vânzătorul este obligat nu doar să recepționeze și să înregistreze reclamațiile consumatorilor, dar și să examineze reclamațiile consumatorului, prin urmare norma respectivă urmează a fi completată cu sintagma „să examineze”.</p> <p>- Pct. 3, art. 10, lit. h) propunem să fie expus în următoare redacție:</p> <p><i>„h) să recepționeze, să înregistreze și să examineze reclamațiile consumatorilor”</i></p> <p>Argumentare: Este indicată la argumentarea de modificare a lit. g)</p> <p>- Pct. 6, art. 18⁵, alin. (3²)</p> <p><i>„(3²) De un agent economic autorizat pentru efectuarea expertizelor tehnice.”</i></p> <p>Argumentare: Textul propus de autor nu definește clar sintagma „<i>terță parte competentă în domeniu</i>”. Prin urmare, pentru a nu crea incertitudine consumatorului, aceasta urmează a fi modificată.</p> <p>2. La Art. VII – Legea nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.</p> <p>- Pct. 7, art. 14, alin. (1), lit. j) propunem să fie exclus cuvântul „<i>mici</i>”.</p> <p>Argumentare: Cuvântul „<i>mici</i>” nu stabilește dimensiunile geometrice distincte, ceea ce poate crea incertitudine pentru executorii de lucrări. Prin urmare, autorul urmează să excludă cuvântul „<i>mici</i>” sau să completeze cu dimensiunile exacte a standurilor stradale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial. Alineatul în cauză a fost ajustat, inclusiv cu clarificări suplimentare în privința modului de întocmire a expertizelor tehnice</p> <p>Art. VII. - se exclude din proiectul de lege la propunerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>

3. La Art. XII. - Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

- **Pct. 1, art. 47, alin. (1)** propunem să fie modificat și expus în următoarea redacție:

„(1) Cererea pentru eliberarea avizului de racordare și documentele anexate la ea se depun direct la sediul operatorului de sistem, sau se expediază prin scrisoare recomandată, sau prin intermediul mijloacelor electronice de comunicare sub formă de document electronic.”

Argumentare: Este oportun de indicat expres că se depune cererea pentru eliberarea avizului de racordare și la ea se anexează documentele care sunt indicate în Regulamentul privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr. 168/2019. Totodată, conform prevederilor Regulamentului nr. 168/2019, documentele respective se anexează la cerere și sunt diferite în funcție de categoria consumatorului casnic sau noncasnic.

- **Pct. 2, art. 92, alin. (11)** propunem să fie modificat și expus în următoarea redacție:

„(11) În cazul în care, întreprinderile electroenergetice, în relațiile lor cu potențialii consumatori finali cu consumatorii finali și cu utilizatorii de sistem, au nevoie de informații cu privire la aceștia (datele de identitate, domiciliul, sediul, bunurile imobile deținute, numerele cadastrale ale bunurilor imobile, IDNO, IDNP, capacitățile și activitatea acestuia), sau de a verifica alte informații indicate în cereri sau petițiile acestora, sau necesare pentru racordarea/deconectarea instalațiilor de utilizare ale acestora de la rețeaua electrică, întreprinderile respective le consultă prin accesarea datelor disponibile în resursele informaționale de stat, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, fără implicarea potențialilor consumatori finali, consumatorilor finali ori a utilizatorilor de sistem.”

Argumentare: Este oportun de utilizat noțiunea de consumatori finali, deoarece doar consumatorii finali au racordate instalațiile de utilizare la rețeaua electrică. Totodată, este necesar de indicat că întreprinderea electroenergetică are acces la datele privind bunurile imobile deținute de un consumator final sau de un potențial consumator final.

Menționăm că, în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică se utilizează noțiuni de „racordare” și „deconectare”, prin urmare este necesar să

Se acceptă parțial.

Modificările au fost efectuate.

Totodată, se vor menține anexele la cerere, deoarece conform alin. (11) anume se propune excluderea unor documente ca anexe de la cerere, care se regăsesc în registrele publice.

Se acceptă parțial.

Se va menține sintagma „întreprinderile respective le consumă”, deoarece această formulare a fost înaintată de Agenția de Guvernare Electronică.

	<p>fie utilizate noțiuni uniforme, conform celor cu care operează deja Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.</p> <p>Totodată, sintagma „<i>le consumă</i>” urmează a fi substituită cu sintagma „<i>le consultă</i>”, pentru a reda sensul exact al textului propus de autor.</p> <p>Cu referire la sintagma „<i>capacitățile și activitatea acestuia</i>” considerăm că, urmează a fi reformulată, pentru a nu lăsa determinarea sensului exact în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ.</p> <p>Conform art. 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, noțiunea de „<i>rețea electrică</i>” semnifică „<i>rețea electrică de transport și rețea electrică de distribuție</i>”, prin urmare este oportun de a utiliza în alineatul (11) art. 92 din Legea nr. 107/2016 doar noțiunea de rețea electrică, ținând cont că instalația de utilizare se racordează la rețeaua electrică prin intermediul instalației de racordare.</p>	
	<p>4. La Art. XIII – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pct. 2, art. 110, alin. (11) propunem: - substituirea sintagmei „<i>le consumă</i>” cu sintagma „<i>le consultă</i>”, pentru a reda sensul exact al textului propus de autor. - substituirea cuvintelor „<i>branșarea/debranșarea</i>” cu cuvintele „<i>racordarea/deconectarea</i>”. <p>Argumentare: Conform Legii 108/2016 cu privire la gazele naturale sunt reglementate noțiuni de „<i>racordare</i>” și „<i>deconectare</i>”, prin urmare este necesar să fie utilizate noțiuni uniforme, conform celor cu care operează deja Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - La art. 2 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, redacția în vigoare, propunem la noțiunea „<i>tarif de racordare</i>” de exclus cuvântul „<i>proiectării</i>”. <p>Argumentare: ANRE consideră necesar și oportun de a exclude din noțiunea de „<i>tarif de racordare</i>” activitatea de proiectare, care presupune includerea și a costurilor de proiectare în tariful de racordare.</p> <p>În redacția actuală a legii (modificată prin Legea nr. 249/2022) este instituit un monopol în beneficiul operatorilor sistemelor de distribuție al gazelor naturale care sunt obligați să presteze servicii de proiectare în contextul realizării instalației</p>	<p>Nu se acceptă. Se va menține sintagma „<i>întreprinderile respective le consumă</i>”, deoarece această formulare a fost înaintată de Agenția de Guvernare Electronică.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea nu ține de conținutul proiectului de lege.</p>

de racordare, conectării la rețeaua de gaze naturale și punerea acestora sub presiune. Costul acestor servicii este inclus în tariful de racordare.

Proiectarea, realizarea instalațiilor de racordare și de utilizare duce la majorarea costurilor și cheltuielilor reglementate ale operatorilor sistemelor de distribuție a gazelor naturale și nemulțumiri din partea potențialilor consumatori finali..

Prețul serviciilor de proiectare urmează a fi bazat pe principii de piață și concurență.

Activitatea de proiectare nu este o activitate reglementată de ANRE și nu pot fi stabilite cheltuieli/costuri de proiectare pentru fiecare caz concret de proiect. Aceasta le aparține autorilor de proiecte care sunt atestați în modul stabilit de actele normative în domeniul proiectării. Actualmente în afară de normativele în construcții (NCM) sunt un șir de Hotărâri ale Guvernului care reglementează activitatea de proiectare, și anume:

1. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 285 din 23.05.1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, (*Monitorul Oficial, 1996, Nr. 42-44/349*);
2. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 361 din 25.06.1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor (*Monitorul Oficial, 1996, Nr. 52-53/439*);
3. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 1226 din 19.09.2002 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și executare a lucrărilor de proiectare, montare și recepție a sistemelor de aprovizionare cu gaze, (*Monitorul Oficial, 2002, Nr. 131-133/1356*);
4. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 1570 din 09.12.2002 cu privire la măsurile urgente de trecere la noua bază normativă de deviz în construcții, (*Monitorul Oficial, 2002, Nr. 170-172/1708*);
5. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 268 din 09.03.2005 cu privire la aprobarea Modulului de formare a prețurilor pentru proiectarea și construcția sistemelor de alimentare cu gaze naturale și apă potabilă, (*Monitorul Oficial, 2005, Nr. 51-54/355*);
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 123 din 07.02.2007 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor metodice privind implementarea Modulului de formare a prețurilor pentru proiectarea și construcția sistemelor de alimentare cu gaze naturale și apă potabilă, (*Monitorul Oficial, 2007, Nr. 54-56/396*);
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 329 din 23.04.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, (*Monitorul Oficial, 2009, Nr. 86-88/384*);

		<p>8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 552 din 12.07.2017 pentru aprobarea Cerințelor minime de securitate privind exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor combustibile naturale, (<i>Monitorul Oficial</i>, 2017, Nr. 253-264/649).</p> <ul style="list-style-type: none"> - La art. 62 din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, redacția în vigoare, <p>propunem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alin. (1) cuvintele „proiectarea” se propune să fie excluse. - la alin.(1¹) sintagma „<i>să asigure proiectarea</i>” și sintagma „<i>proiectarea și</i>” se propune să fie excluse. - la alin. (2) sintagma „<i>să asigure proiectarea și</i>” se propune să fie exclusă. <p>Argumentare: Este indicată la argumentarea de modificare la art.2.</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea nu ține de conținutul proiectului de lege.</p>
9.	Ministerul Culturii (<i>demersul nr. 04/3-09/2806 din 13.10.2023</i>)	<p>În proiectul de lege, la art. III noțiunea „casa rurală” va avea următorul cuprins: „casa rurală – structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei sau mai multe case și/sau construcții ce aparțin unei gospodării, deține în proprietate în aceeași localitatea rurală, care se prezintă în stil arhitectural tradițional (regional, zonal sau local) și care ilustrează viața rurală autentică turiștilor. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură inclusiv cu produse din producția proprie, crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă”.</p> <p>La pct. 13 din Nota Informativă a proiectului de lege, textul „casă să aibă următorul cuprins” se va substitui cu textul „casă rurală să aibă următorul cuprins” iar definiția va corespunde în exactitate cu definiția propusă mai sus pentru art.III din proiectul de lege.</p>	<p>Se acceptă.</p>
10.	Ministerul Energiei (<i>demersul nr.07-1666 din 17.10.2023</i>)	<p>Cu referire la Art. IV, privind modificările ce se propun a fi operate la art. 17, alin. (7) din Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă care se referă la instruirea periodică a conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor, reiterăm asupra imperativității păstrării redacției actuale, deoarece subiectul privind sănătatea personalului trebuie tratat cu o deosebită prioritate și nu numai prin prisma aspectelor economice ci și prin prisma unei analize tehnice realizate în mod pragmatic și nu superficial ținând cont de complexitatea subiectului respectiv și contextului în care legislația muncii este supusă periodic unor modificări iar conducătorii de entități sunt obligați a cunoaște aceste prevederi pentru a organiza activitatea entităților în strictă conformitate cu cadrul juridic, precum și întru a</p>	<p>Se acceptă. Urmare ședinței interministeriale s-a convenit asupra următoarei redacții a alin. (7): (7) Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă,</p>

asigura securitatea personalului din subordine. Totodată, subliniem asupra faptului că nu este argumentată neacceptarea de către autor a propunerii Ministerului Energiei asupra subiectului, de a efectua o analiză suplimentară, dat fiind faptul că „nu se estimează riscuri de la implementarea acestor amendamente”. În acest context reliefăm și asupra faptului că, subiectul respectiv urma a fi consultat în mod obligatoriu cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care este organul central de specialitate al administrației publice care coordonează securitatea și sănătatea în muncă, conform Legii prenotate, precum și cu unele entități economice, în sensul colectării unor opinii pentru a estima impactul real al normelor ce se propun a fi modificate. Adicional cu referire la mențiunea privind faptul că Directiva nr. 89/391/CEE privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă „nu stipulează obligativitatea efectuării instruirii periodice a persoanelor desemnate sau a conducătorului unității”, comunicăm despre faptul că, potrivit art. 10 din această Directivă, „Angajatorul trebuie să se asigure că fiecare lucrător beneficiază de o formare suficientă și corespunzătoare privind protecția securității și sănătății, în special sub formă de informații și instrucțiuni: i) la angajare; ii) în cazul schimbării locului de muncă sau al unui transfer; iii) în cazul introducerii unui nou echipament Ministerul Energiei al Republicii Moldova de lucru sau al unor modificări ale echipamentului existent; iii) în cazul introducerii oricărei tehnologii noi. Această formare este: i) adaptată în funcție de evoluția riscurilor sau de apariția unora noi; ii) periodică, dacă este necesar”. Totodată, potrivit prevederilor aceluiași articol, „angajatorul trebuie să se asigure că lucrătorii din întreprinderi sau unități externe care sunt încadrați în muncă în întreprinderea sau unitatea sa au primit instrucțiunile corespunzătoare referitoare la riscurile privind securitatea și sănătatea pe durata desfășurării activităților în întreprinderea sau unitatea sa”. În acest context de subliniat că, toate acestea nu pot fi atinse în cazul în care nu va exista o obligativitate în raport cu realizarea unei instruirii periodice obligatorii a conducătorilor entităților/subdiviziunilor relevante. Prin similitudine aducem și un exemplu relevant ce se referă la prevederile art. 24, alin. (3) din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, unde se menționează că, „lucrătorii de conducere și specialiștii unităților economice, după confirmarea lor în funcție, sunt obligați să treacă instruirea pentru protecția civilă, în măsura în care ar asigura îndeplinirea obligațiilor de serviciu în domeniul protecției civile. Specializarea lor ulterioară pentru protecția civilă se efectuează nu mai rar de o dată în trei ani fiind scoși din producție la centrele specializate de instruire în domeniul protecției civile”.

specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecție și prevenire sau de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea lucrătorilor desemnați se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 60 de luni, la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea conducătorilor de unități, în cazul în care și-au asumat atribuțiile lucrătorilor desemnați, se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire îndată după numirea lor în funcțiile respective și ulterior în cazul în care: a) au fost identificate noi pericole sau riscuri pentru sănătate la locurile de muncă; b) au avut loc modificări semnificative în legislația care reglementează sănătatea și securitatea în muncă; c) sau produs accidente de muncă la unitate.

11.	Centrul Anticorupție nr.06/2/16338 17.10.2023)	Național (demersul din Raport de expertiză anticorupție Nr.ELO23/9120 din 17.10.2023 I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului <i>I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</i> Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate." Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia și anunțul privind inițierea elaborării proiectului și consultarea publică a acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a autorului, după cum urmează: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-consultare-publica-privind-proiectul-dehotarare-privind-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-facilitareaI.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului I activitatii-mediului-de-afaceri-iv/11080 Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului Potrivit notei de argumentare a proiectului, scopul acestuia este excluderea barierelor administrative, cerințelor, sancțiunilor nejustificate sau depășite, astfel fiind diminuate costurile pentru agenții economici în activitatea de întreprinzător.

I.4. Interesul public și interesele private promovate în proiect

Implementarea amendamentelor propuse poate contribui la realizarea scopului anunțat de către autor, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului**I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.**

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- denumirea autorului proiectului actului normativ (Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și a PNUD);
- condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
- i) costurile pentru agenții economici urmare, în mare parte, reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite; ii) Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022);
- descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nu are drept scop armonizarea legislației RM cu acquis-ul comunitar);
- principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (autorul a evidențiat și justificat majoritatea amendamentelor înaintate);
- modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (va necesita ulterior operarea modificărilor/completărilor într-o serie de acte normative subordonate legii. Nu va fi necesar elaborarea unor acte normative noi).

1.5.2. Argumentarea economico-financiară

Potrivit notei de argumentare a proiectului, *implementarea prevederilor propuse nu va avea ca efect majorarea cheltuielilor bugetare.*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...] c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...] e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...] f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; g) se evită tautologiile juridice; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Amendamentele vizate de Art.VII pct.2 al proiectului, urmează a fi revizuite prin prisma exigențelor de calitate a legii vizate supra, or expresia ”care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației”, atribuie caracter ambiguu procesului de delimitare a aspectului reglementat (gradul de impact asupra mediului și sănătății populației) și poate determina interpretarea extensivă a normei atît de către agentul public/persoana care are/susține că are influență asupra acestuia, cît și de către solicitant.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, vizează activitatea entităților publice investite prin lege cu dreptul de a emite acte permissive (autoritățile emitente ale certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/desființare), agenților constatori și autorităților/entităților contractante în contextul participării în procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri. Analiza normelor propuse, denotă unele deficiențe, ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publici prenotați și pot condiționa riscul admiterii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normelor/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Deficiențele prenotate vizează: - eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare de construcții cu regim de înălțime de până la 3 nivele - case individuale și încăperi auxiliare la acestea sau clădiri care vor fi destinate activităților comerciale, de prestări servicii, producere sau prelucrare care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății

	<p>populației și nu necesită efectuarea evaluării de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului; - verificarea autenticității datelor din cererile și documentele anexate transmise de solicitanți de către autoritățile emitente ale certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/desființare; - examinarea cererii de eliberare a actului permisiv depusă de superficial.</p> <p>Carențele prenotate sunt analizate suplimentar în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p>	
	<p><i>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</i></p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p>	
	<p>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului</p> <p>Art. II. Pct.4</p> <p>Art. II. – Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.176–181, art.513), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>4. Articolul 18: la alineatul (7) enunțul „Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract.” se substituie cu enunțul „Acest termen poate fi prelungit numai cu acordul consumatorului și este stipulat în contract, sau poate fi prelungit cu încă 14 zile în cazul bunurilor care nu se produc în Republica Moldova și repararea sau preschimbarea cărora necesită import de piese sau produse similare.”;</p> <p>Obiecții:</p> <p>Amendamentul propus, poate contribui la eficientizarea aplicării normei, prin statuarea termenului de prelungire, însă redacția propusă, nu reglementează aspecte ce țin de numărul de prelungiri ce pot fi operate (inclusiv cu acordul consumatorului). Omisiunea legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora: „Pentru a se evita lacunele legislative, soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să acopere întreaga problemă a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare al proiectului.” Deficiența prenotată, poate determina condiții propice pentru abuzarea de dreptul în speță și impunerea consumatorului la prelungirea repetată nejustificată și obstrucționarea tendențioasă a exercitării în termen util a drepturilor legale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificarea a fost reformulată, pentru mai multă claritate și certitudine în interpretare.</p>

	<p>Recomandări: Reglementarea numărului de prelungiri ce pot fi solicitate (inclusiv cu acordul consumatorului) Factori de risc: • Lacună de drept • Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive • Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor Riscuri de corupție: • Generale</p>	
	<p>Art.VII pct.2, pct.9 2. Articolul 4: articolul se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins: „(1¹) În localitățile rurale (sate, comune) în care lipsește documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului pot fi elaborate certificate de urbanism pentru proiectare de construcții cu regim de înălțime de până la 3 nivele - case individuale și încăperi auxiliare la acestea sau clădiri care vor fi destinate activităților comerciale, de prestări servicii, producere sau prelucrare care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației și nu necesită efectuarea evaluării de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. 9. Articolul 21 se completează cu alineatele (4)-(7) cu următorul cuprins: (6) Autoritățile emitente ale certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/desființare <u>pot să verifice</u> autenticitatea datelor din cererile și documentele anexate transmise de solicitanți prin accesarea datelor disponibile în resursele informaționale ale altor autorități/instituții publice, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Obiecții: Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția acestora, care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale, iar riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criterii pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze</p>	<p>Art. VII. - se exclude din proiectul de lege la propunerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p>

competențele. În contextul dat, se remarcă expresia „care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației” care atribuie caracter ambiguu procesului de delimitare a aspectului reglementat (gradul de impact asupra mediului și sănătății populației) și poate determina interpretarea extensivă a normei atît de către agentul public/persoana care are/susține că are influență asupra acestuia, cît și solicitant.

Deficiența prenotată, denotă neîntîlnirea exigențelor de calitate a legii vizate de prevederile art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 („conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc”) și creează precondiții aplicarea tendențioasă a normei în contextul admiterii cererii și eliberării actului permisiv solicitat și multiple riscuri de corupție aferente procesului reglementat.

Totodată, carența în speță, poate obstrucționa investigarea acțiunilor agentului public realizate în contextul examinării cererii și atragerea la răspundere pentru eventualele abuzuri admise, or legea nu stabilește un criteriu clar și univoc de referință, atribuind competență excesivă agentului public de a delimita *semnificația impactului asupra mediului și sănătății populației*.

În context reținem faptul că Curtea Constituțională în Hotărârea nr.26 din 23.11.2010, evidențiază „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [...]”

Subsidiar, în contextul amendamentelor vizate de Art.VII pct.9 al proiectului, insuficiența prevederilor propuse, sub aspectul delimitării obligațiilor autorității emitente, în contextul identificării faptului/existenței 5 suspiciunii că solicitantul a prezentat în mod intenționat, inclusiv repetat, date/acte neautentice/acte false (obligația privind sesizarea organelor de drept și neemiterea actului permisiv). În context, reținem prevederile art.24 alin.(1) lit.a1) și alin.(3) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 09 iulie 2010, după cum urmează:

Articolul 24. Obligațiile emitentului certificatului de urbanism și autorizației de construire/ desființare

(1) Emitentul are următoarele obligații:

a¹) eliberarea necondiționată a certificatului constatator solicitantului (beneficiarului), conform modelului stabilit în anexa nr.6;

(3) Funcționarul din cadrul emitentului, responsabil de recepționarea cererilor de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare, nu este în drept să examineze conținutul cererilor depuse și al actelor anexate, să refuze recepționarea acestora sau să solicite prezentarea unor documente și informații suplimentare, competența acestuia limitându-se doar la procedura de înregistrare a cererii și de eliberare a certificatului constatator conform alin.(1) lit.a¹).

În context, *apreciind* prin prisma practicii ce vizează riscurile de corupție aferente domeniului construcțiilor neautorizate, abuzurilor admise în context de către entitățile emitente/agenții publici responsabili și prevederile cadrului normativ citat supra, *reținem* faptul că *omiterea reglementării obligației înștiințării organului de drept/neemiterea actului permisiv*, poate determina incertitudine la etapa implementării normei și obstrucționează atragerea la răspundere a agentului public pentru eliberarea, cu bună-știință a actului permisiv în baza unor acte/date false prezentate de către solicitant. Subsidiar, *omiterea reglementării aspectelor prenotate*, condiționează un tertip juridic ce poate facilita eludarea normelor generale și răspunderea juridică pentru fals în acte publice.

Recomandări:

În contextul celor menționate supra, se recomandă substituirea expresiei "*pot să verifice*" cu cuvântul "*verifică*".

Substituirea expresiei "*pot fi elaborate*" cu cuvântul "*eliberează*" cu reconsiderarea obligatorie a expresiei "*care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației*" și stabilirea în acest sens a unui criteriu clar, potrivit căruia urmează a fi aplicată excepția reglementată. Completarea proiectului cu norme ce vizează obligația autorității emitente privind 1) neemiterea actului permisiv (restituirea cererii) și 2) sesizarea organelor de drept în contextul identificării faptului/existenței suspiciunii că solicitantul a prezentat în mod intenționat, inclusiv repetat, date/acte neautentice/acte false.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive

	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa responsabilității clare pentru încălcări ● Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligați <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită <ul style="list-style-type: none"> - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism 	
	<p>Art.VII pct.6</p> <p>Art. VII. – Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.155–158, art.549), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>6. Articolul 12: la alineatul (1): în partea dispozitivă, cuvintele „<u>cu acordul scris al proprietarului terenului.</u>” și „lucrătoare” se exclud, [...];</p> <p>litera a) se completează cu următorul enunț:</p> <p>„Acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren <u>nu se solicită în cazul în care cererea se depune de către detinătorul dreptului de suprafață asupra terenului.</u>”;</p> <p>literale e) și j) se abrogă;</p> <p>[...] la litera k), primul enunț se completează cu textul „dacă aceste lucrări depășesc limitele stabilite prin actul care atestă dreptul de suprafață asupra terenului sau dacă atare acord nu poate fi dedus din actul respectiv;</p> <p>la alineatul (21), textul „20 de zile lucrătoare” se substituie cu textul „10 zile lucrătoare”.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Amendamentele propuse pentru <i>art. 12 alin. (1) lit. k)</i>, stabilesc o normă specială, ce vizează <i>obligația solicitantului (superficiar)</i> de a prezenta inclusiv acordul scris al proprietarului pentru lucrările de construcție planificate de superficial <i>dacă aceste lucrări depășesc limitele stabilite prin actul care atestă dreptul de suprafață asupra terenului sau dacă atare acord nu poate fi dedus din actul respectiv.</i></p>	<p>Art. VII. - se exclude din proiectul de lege la propunerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p>

Amendamentul dat, corelează cu exigențele generale vizate de prevederile art.654 Cod Civil nr. 1107-XV din 06.06.2002 potrivit căroră:

(1) Superficie este dreptul real imobiliar de a poseda și folosi terenul altuia în vederea edificării și exploatării unei construcții a superficiarului, deasupra și sub acest teren, sau a exploatării unei construcții existente a superficiarului. Acest drept este alienabil, se transmite prin succesiune și poate fi obiect al unui contract de locațiune.

(2) Dacă nu se prevede altfel, dreptul de superficie nu se poate exercita decât asupra suprafeței construite sau asupra suprafeței pe care urmează să se ridice construcția, precum și asupra suprafeței neconstruite, necesare, potrivit naturii sau destinației construcției, exploatării ei normale.

(3) Întinderea dreptului superficiarului de a folosi terenul grevat este stabilită prin contract sau lege. În lipsa unor prevederi contractuale, terenul este grevat cu servitutea necesară exercitării dreptului de superficie. Servitutea încetează la stingerea dreptului de superficie.

Totodată, se remarcă faptul că abrogarea prevederilor art.12 alin.(1) lit e) și f) ce vizează obligația prezentării 1) actului care atestă dreptul de proprietate sau dreptul de superficie asupra terenului și 2) buletinul de identitate/certificatul de înregistrare, periclitează coerența textelor regulatorii și eficiența mecanismului de examinare a cererii de eliberare a actului permisiv și a materialelor anexate. Carența în speță denotă neîntreținerea exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.3 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, condiționând multiple riscuri aferente corupției regulatorii.

În acest sens, se remarcă faptul că în Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, Curtea Constituțională a reținut faptul că *textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.*

Abrogarea prevederilor în speță, va lipsi agentul public responsabil de examinarea cererii de eliberare a actului permisiv, de posibilitatea de a face cunoștință *cu actul care atestă dreptul de superficie asupra terenului*, fapt care determină dificultăți sub aspectul delimitării, din oficiu, de către agentul public, atât a faptului *dacă lucrările preconizate* (pentru care se eliberează actul permisiv) depășesc eventual

		<p>limitele stabilite prin actul care atestă dreptul de suprafață asupra terenului, cât și a faptului dacă este aplicabilă în context exigența privind obligația prezentării <i>Acordului autentificat notarial al coproprietarilor de 7 imobil/teren.</i></p>	
		<p>În cele din urmă, se remarcă faptul că abrogarea exigențelor prevăzute de art.12 alin.(1) lit e) și j) va obstrucționa atragerea la răspundere penală, <i>atât a solicitantului pentru fals în acte publice, cât și a agentului public</i> în cazul emiterii frauduloase, cu bună-știință, din interes material/din alte interese personale, a actului permisiv (pentru lucrări care depășesc eventual limitele stabilite prin actul care atestă dreptul de suprafață asupra terenului), fapt care perpetuează riscurile de corupție aferente construcțiilor neautorizate.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Excluderea referinței ce vizează abrogarea art.12 alin.(1) lit.e) și j)</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive • Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public) <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor - fals în acte publice • Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare - fals în acte publice 	<p>Art. VII. - se exclude din proiectul de lege la propunerea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p>
		<p>IV. Concluzia expertizei</p> <p>Potrivit notei de argumentare a proiectului, scopul acestuia este excluderea barierelor administrative, cerințelor, sancțiunilor nejustificate sau depășite, astfel fiind diminuate costurile pentru agenții economici în activitatea de întreprinzător.</p>	

Autorul a prezentat *Sinteza* avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate (inclusiv raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului), fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 alin.(7) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea *expertizei anticorupție*.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Analiza normelor propuse, denotă unele deficiențe, ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publici prenotați și pot condiționa riscul admiterii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici responsabili de implementarea normelor/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Deficiențele prenotate vizează:

eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare de construcții cu regim de înălțime de până la 3 nivele

- case individuale și încăperi auxiliare la acestea sau clădiri care vor fi destinate activităților comerciale, de prestări servicii, producere sau prelucrare care nu vor avea impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației și nu necesită efectuarea evaluării de mediu conform Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;

- verificarea autenticității datelor din cererile și documentele anexate transmise de solicitanți de către autoritățile emitente ale certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/desființare;

- examinarea cererii de eliberare a actului permisiv depusă de superficial.

Prin urmare, se recomandă autorului revizuirea prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție

<p>11. Banca Națională a Moldovei (demersul nr.31-002/129/5620)</p>	<p>Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri IV) (număr unic 746/MDED/2023), anunțat pentru inițierea consultărilor publice la ședința Secretarilor Generali din 4 septembrie 2023, Banca Națională a Moldovei (BNM) supune atenției Dumneavoastră următoarele aspecte de la art. X din proiectul de lege (modificarea Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015). BNM își exprimă aprecierea referitor la scopul și finalitățile urmărite de autorul proiectului propus prin inițiativa de modificare a Legii nr. 131/2015, în special din perspectiva respectării principiilor de utilizare eficientă a resurselor financiare și umane ale autorităților publice în procesul achizițiilor publice. Totodată, având în vedere aspectele practice din procesul de implementare a legislației în domeniu, analizând inclusiv practicile pertinente și legislația altor state, opinăm că unele propuneri reclamă o evaluare suplimentară.</p> <p>Remarcăm că, amendamentele propuse la art. 26 alin. (3¹) prin care se stabilește că „Criteriile prevăzute la alin. (3) lit. a) și b) sunt subsidiare și se utilizează în contextul criteriilor de la alin. (3) lit. c) sau d) sau în calitate de criteriu de atribuire suplimentar conform alin. (18). Criteriul prevăzut la alin. (3) lit. a) nu poate fi utilizat în mod separat în calitate de criteriu unic sau decisiv, acesta necesită a fi suprapus cu alte criterii, care la rândul lor vor avea o pondere cumulativă cel puțin tot atât de mare ca și criteriul prevăzut la alin. (3) lit. a).” ar putea genera incertitudini în procesul de aplicare simultană a criteriilor, iar impunerea unor factori de evaluare pe criterii de performanță va cauza un formalism excesiv (de exemplu în cazul achizițiilor de complexitate scăzută, în care criteriul „prețul cel mai scăzut” este cel mai relevant în majoritatea cazurilor). Spre exemplu, comparativ, în România legislația permite utilizarea criteriului „prețul cel mai scăzut” pentru achizițiile care nu depășesc anumite praguri prevăzute de lege, precum și pentru unele proceduri negociate (similar și în alte țări, precum Bulgaria, Ungaria sau Estonia). Suplimentar, în vederea asigurării principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate statuate conform Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern și Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, pot fi utilizate și criteriile de evaluare ca „cel mai mic cost” (costurile totale pentru un ciclu de viață, mentenanță, ciclu de viață garantat etc), iar în unele cazuri cerințele de calitate, cuplate cu criteriul „cel mai mic preț” pot fi asigurate și prin cerințe tehnice mai detaliate.</p> <p>În acest context, recomandăm aprecierea oportunității stabilirii unor regimuri distincte pentru utilizarea criteriilor vizate, în schimbul excluderii posibilității aplicării doar a unui criteriu (spre exemplu, pot fi reglementate cazuri specifice în</p>	<p>Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege (conform avizului Ministerului Finanțelor).</p>
---	--	---

care nu este indicată aplicarea acestor criterii sau poate fi stabilită ipoteza prin care doar achizițiile de complexitate scăzută sau de complexitate medie pot fi atribuite conform criteriilor prevăzute la alin. (3) lit. a) și b) din art. 26). Suplimentar, atenționăm că în cazul în care proiectul rămâne în redacția propusă, considerăm oportună revizuirea și a altor norme pentru a fi aduse în concordanță (spre exemplu art. 26 alin. (10), art. 63 alin. (11)).

În ceea ce privește modificarea art. 26 alin. (12) din Legea menționată supra, propunem examinarea oportunității aplicării ponderii de 50 % pe criteriul de preț doar pentru achizițiile publice de bunuri și servicii, în cazul în care se va utiliza pentru procedurile de achiziții complexe. Stabilirea ponderii maxime de 50% pe element de preț pentru achizițiile de bunuri și/sau servicii de complexitate mică și medie, va crea dificultăți neargumentat în procesul de achiziție, în ceea ce privește acumularea celorlalte 50 % în baza altor factori de evaluare. Remarcăm, la o simplă analiză preliminară a platformelor electronice de organizare a procedurilor de achiziții publice, se atestă faptul că operatorii economici nu participă la procedurile de achiziții într-un număr suficient, prin urmare nu este asigurată o concurență lărgită, iar ca rezultat acestea sunt anulate, din diverse motive (ex. suma estimativă nu este suficient de mare; condiții/cerințe exagerate impuse de autoritatea contractantă).

Adițional, va fi revizuită aplicarea ponderii de 50 % în cazul achiziției de lucrări. Opinem că, pentru categoria de lucrări, ponderea maximă de 50 % pe elementul de preț pare neargumentată și va genera suportarea unor costuri exagerate de autoritățile contractante. La caz, antreprenorii angajați în raporturi contractuale pentru lucrări stabilesc valoarea lucrărilor din costul materialelor utilizate, care diferă la zi, iar costul materialelor determină mai mult de jumătate din celelalte costuri care compun valoarea lucrărilor. Totodată, persistă lucrări de nivel mediu sau simplu, pentru care, pe lângă elementul de preț, nu este necesară întrunirea altor factori de evaluare, din care ar rezulta celelalte 50%. Adițional, fiecare factor de evaluare din cei care compun 50 % trebuie să fie argumentat prin prisma importanței lui în derularea contractului, ceea ce ar genera riscuri și imprevizibilități în executare. Se va menționa, că elementul de preț, care este format în baza costul materialelor și manopera, este unul de bază și cel mai important factor la achiziția de lucrări.

Cu referire la completarea propusă la art. 56 alin. (3) lit. c), în scopul uniformizării terminologiei juridice, recomandăm substituirea cuvintelor „*bursă de materii prime*” cu sintagma „*bursă de mărfuri*”.

Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege (conform avizului Ministerului Finanțelor).

Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege (conform avizului Ministerului Finanțelor).

Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege (conform avizului Ministerului Finanțelor).

Nu se acceptă.

Odată ce nu este cunoscută intenția inițială a legiuitorului prin includerea sintagmei „bursă de materii prime” s-a

		<p>Adițional, considerăm inoportună completarea art.56 cu alin. (31). În eventualitatea în care se va considera necesară păstrarea normei, propunem transferul alin. (31) la alin. (3) lit. e) al aceluiași articol, conform următoarei redacții: <i>"organizează procedurile de negociere pe o platformă electronică administrată de o bursă de mărfuri"</i>.</p> <p>Referitor la completarea art. 70 cu alin. (2¹), opinăm că aceasta este lipsită de claritate și previzibilitate, deși în norma propusă sunt comparate ofertele tuturor participanților, ulterior prețul ofertat se raportează la prețul mediu pe piață. În plus, semnalăm că, nu este reglementat expres modul de determinare a valorii medii pe piață pentru bunuri și servicii. Eventual, pentru a determina valoarea medie de piață, se efectuează studii de cercetare, cu luarea în considerare a mai multor criterii și factori, ceea ce ar putea depăși competențele atribuite grupurilor de lucru pentru achiziții publice ale autorităților contractante.</p> <p>De asemenea, nu este argumentată nivelul procentului de 20%. Or, la moment autoritățile contractante stabilesc cerințele tehnice pentru bunuri și servicii, iar ofertele care corespund acestora (criteriu de atribuire de bază și esențial) și au cel mai scăzut preț (sunt desemnate câștigătoare, iar, în redacția propusă de autorii proiectului, pare a se impune autorităților contractante obligația implicită de a descalifica ofertele corespunzătoare doar pe motiv că sunt mai ieftine decât alte oferte. Astfel, recomandăm aprecierea oportunității revizuirii normei prin prisma aspectelor enunțate supra.</p> <p>BNM manifestă disponibilitate pentru furnizarea oricăror precizări și explicații pe marginea aspectelor enunțate în prezentul aviz, inclusiv participarea în cadrul unei eventuale ședințe comune.</p>	<p>decis păstrarea sintagmei în cauză și nu înlocuirea cu o nouă sintagmă, luând în calcul că Regulamentul UE operează cu un termen mai larg – „piață de mărfuri”.</p> <p>Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege (conform avizului Ministerului Finanțelor).</p>
12.	Agencia Proprietății Publice (demersul nr.05-04-6703 din 16.10.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.
13.	Serviciul de Informații și Securitate (demersul nr. E/11307 din 24.10.2023)	<p>Reieșind din necesitatea actualizării <i>Legii nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere</i>, la prevederile cadrului normativ european, precum și introducerea componentei de identificare electronică, Serviciul propune a fi expus în redacție nouă Art.XVI, cu următorul conținut:</p> <p><i>„Legea nr.:124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere</i> (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.170-176, art.317), se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 2 se completează cu noțiunea „sistem de identificare</p>	Nu se acceptă.

		<p>electronică – sistem pentru identificarea electronică în care sunt emise mijloace de identificare electronică pentru persoane fizice sau juridice sau persoane fizice reprezentând persoane juridice;”</p> <p>2. Secțiunea 1 din Capitolul II se completează cu art.5¹ după cum urmează:</p> <p>„Articolul 5¹ Niveluri de asigurare ale mijloacelor de identificare electronică</p> <p>(1) Mijloacele de identificare electronică sunt de nivel de asigurare:</p> <ol style="list-style-type: none"> Scăzut; Substanțial; Ridicat. <p>(2) Criteriile, specificațiile tehnice, standardele și procedurile minime pentru nivelurile de asigurare scăzut, substanțial și ridicat pentru mijloacele de identificare electronică se stabilesc de Guvern.</p> <p>(3) Conformitatea mijloacelor de identificare electronică la criterii, specificații tehnice, standarde și proceduri, se realizează de către organismul de evaluare a conformității.</p> <p>(4) În urma avizării, lista mijloacelor și sistemelor de identificare electronică și nivelul de asigurare corespunzător se publică pe pagina web oficială a organului de supraveghere și control. Avizarea se realizează de către organul de supraveghere și control.”</p>	<p>După cum rezultă din nota informativă la proiectul de lege scopul modificărilor propuse la Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere este de a reglementa posibilitatea depunerii în format electronic a cererii de certificare a cheii publice de către solicitanții, care nu dispun de instrumente de a semna electronic, dar au trecut procesul de identificare la distanță prin intermediul unei soluții de identificare și verificare a identității la distanță, puse la dispoziție de un prestator de servicii de încredere calificat. Astfel, propunerile ce vizează crearea condițiilor pentru obținerea la distanță a unui certificat calificat fără interacțiunea cu un operator al prestatorului de servicii de încredere au fost acceptate și incluse în proiectul de lege.</p> <p>Propunerile de completare a art. 2 cu noțiunea „sistem de identificare electronică” și cu art.5¹, care prevede reglementarea nivelurilor de asigurare ale mijloacelor de identificare și atribuirea de noi competențe către SIS, excedează scopul urmărit prin proiectul de lege dat. Ținând cont de complexitatea aspectelor respective și de faptul că problematica respectivă nu a fost studiată la etapa elaborării proiectului de lege se consideră oportună examinarea suplimentară a acestora. Astfel, ținând cont și de angajamentele Republicii Moldova de transpunere integral a Regulamentului (UE) nr.</p>
--	--	---	--

			910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE, propunerile în cauză, concomitent cu reglementarea unui model de supraveghere a domeniului serviciilor de încredere identic cu cel stabilit de Regulamentul UE nr.910/2014 (eIDAS) urmează a fi examinate ulterior în cadrul unui grup de lucru cu participarea reprezentanților instituțiilor relevante.
		3. La articolul 10 alin.(2) pct.4, după textul „ <i>ale persoanei fizice sau juridice căreia</i> ” se completează cu textul „ <i>i se emite sau</i> ”;	Se acceptă.
		4.Articolul 11 va avea următorul conținut: „(1) Cerere de certificare a cheii publice se depune de către: a) Persoană fizică; b) Persoană fizică reprezentând persoana juridică. (2) Cererea de certificare a cheii publice se depune în formă electronică sau pe suport de hârtie. (3) Cererea de certificare în formă electronică: a) se transmite prestatorului de servicii de încredere, sub formă de document electronic semnat cu semnătură electronică sau căruia i sa aplicat sigiliul electronic; sau b) se completează și se înregistrează de către prestatorul de servicii de încredere, ca urmare a identificării de la distanță a solicitantului, prin intermediul soluțiilor puse la dispoziție de prestatorul de servicii de încredere.”.	Se acceptă. Art. 11 se expune în redacția expusă în aviz.
14.	Ministerul Finanțelor (demersul nr.07/5-09/13139 din 18.10.2023, semnat la 25.10.2023)	Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul Achizițiilor Publice. Menționăm că, Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice este un act național armonizat cu legislația Uniunii Europene. Astfel, Legea nr.131/2015	

		<p>asigură transpunerea Directivei 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2021/1952 al Comisiei din 10 noiembrie 2021 de modificare a Directivei 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește pragurile de aplicare pentru contractele de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii și pentru concursurile de proiecte, precum și a Directivei 89/665/CCE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări.</p>	
		<p>Analizând propunerile înaintate, prin prisma prevederilor acordurilor și actelor europene evidențiate supra, expunem următoarele:</p> <p>– <i>cu referire la Art. X, pct. 1., completarea art. 26 cu alineatul (3¹)</i> care se referă la interzicerea utilizării doar a prețului sau doar a costului pentru evaluarea celei mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, comunicăm, repetat, că excluderea utilizării criteriilor de atribuire a contractului de achiziții publice „prețul cel mai scăzut” și „costul cel mai scăzut” va afecta nivelul de armonizare realizat atât al cadrului primar în domeniul achizițiilor publice, cât și al cadrului subsidiar de implementare.</p> <p>În contextul menționat, subliniem că utilizarea doar a criteriilor de atribuire a contractului de achiziții publice „cel mai bun raport calitate-preț” și „cel mai bun raport calitate-cost”, va genera dificultăți în activitatea de achiziționare pentru autoritățile contractante mici, care la moment se confruntă cu un nivel redus de calificare și capacitate limitată de a aplica criteriile menționate.</p> <p>Tendința de restricționare a aplicării criteriilor de atribuire „prețul cel mai scăzut” și „costul cel mai scăzut” există în țările cu un nivel înalt de centralizare a achizițiilor publice. Această limitare poate fi aplicată atunci când există un sistem organizat de desfășurare a achizițiilor publice cu sprijinul furnizorilor de servicii de achiziții și cu implicarea specialiștilor certificați în domeniu.</p>	<p>Se acceptă. Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege.</p>
		<p><i>cu referire la Art. X, pct. 1., modificarea alin. (12) art. 26</i>, ce ține de ponderea pe care elementul de preț o are în cadrul criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice, relevăm că fără o analiză a impactului asupra bugetului public național, revizuirea ponderii elementului de preț este prematură. Ținem să menționăm că prevederile art. 67 din Directiva 2014/24/UE stabilesc dreptul statelor de a decide asupra modalității de determinare a ofertei celei mai</p>	<p>Se acceptă. Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege.</p>

	<p>avantajoase din punct de vedere economic. Astfel, fiecare stat membru are libertatea de a adapta cerințele și criteriile de atribuire a contractelor de achiziții publice la specificul său economic. În acest context, orice modificare adusă legii necesită o justificare solidă și credibilă, bazată pe o analiză detaliată a situației actuale.</p> <p>Adițional, subliniem că Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de dezvoltare al sistemului de achiziții publice pentru anii 2023 – 2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 625/2023 conține acțiune în cea ce privește elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice în scopul transpunerii totale a Directivei 2014/24/UE și Directivei 89/665/CCE. În acest proces se va efectua analiza oportunității revizuirii ponderii minime pe care o are elementul de preț în cadrul criteriului de atribuire a contractului de achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări. Termenul de realizare al acțiunii date este pentru trimestrul IV al anului 2024.</p>	
	<p>– cu referire la Art. X, pct. 2., completarea art. 56 cu alin. (3¹), reiterăm faptul că norma este lipsită de relevanță, or art. 56 reglementează modul de atribuire a contractelor de achiziție publică prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă unui anunț de participare. În cadrul acestei proceduri, nu se impune obligația de a publica prealabil un anunț de participare.</p> <p>Argumentele expuse asupra modificării art. 56 sunt relevante și pentru Art. XV din proiect, prin care se modifică art. 40 din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.</p>	<p>Se acceptă. Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege.</p> <p>Se acceptă. Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege.</p>
	<p>– cu referire la Art. X, pct. 3., modificarea alin. (2) din art. 70 și completarea cu alin. (2¹), în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor privind ofertele anormal de scăzute, menționăm că art. 70 al Legii nr. 131/2015 transpune art. 69 din Directiva 2014/24/UE. Alin. (1) al art. 69 prevede că „Autoritățile contractante solicită operatorilor economici să explice prețul sau costurile propuse în ofertă, în cazul în care ofertele par a fi anormal de scăzute în raport cu lucrările, produsele sau serviciile respective”. În acest context, aprobarea modificărilor propuse va afecta nivelul de armonizare realizat.</p>	<p>Se acceptă. Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege.</p>
	<p>Bazându-ne pe contextul furnizat, în scopul respectării principiului ireversibilității procesului de armonizare legislativă și pentru asigurarea compatibilității legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, se reiterează faptul că Art. X și Art. XV din proiect, prin care se modifică prevederile Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice și Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în</p>	

		sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, nu pot fi susținute conceptual.	
15.	Consiliul Concurenței (demersul nr.DJ-06/595-1526 din 02.11.2023)	<p>Redacția nouă a proiectului de lege prevede completarea art. 70 din Legea 131/2015 cu privire la achizițiile publice, cu alin. (21) conform căruia, în cazul achiziției publice de bunuri sau servicii, o ofertă prezintă un preț semnificativ mai scăzut în comparație cu ofertele altor ofertanți dacă prețul oferat este cu cel puțin 20% mai mic decât media aritmetică a prețurilor oferite de către toți ofertanții din aceeași licitație, cu excepția ofertei cu cel mai mic preț, sau, în cazul numărului insuficient de oferte pentru calcularea mediei aritmetice, dacă prețul oferat este cu cel puțin 20% mai mic decât prețul mediu de piață pentru bunuri/servicii de categorie și calitate similară. Modul de identificare a mediei aritmetice a prețurilor într-o licitație și a prețului mediu de piață se stabilește de Guvern.</p> <p>Prin urmare, reiterăm opinia Plenului Consiliului Concurenței expusă în avizul nr. DJ-06/ 537-1416 din 06 octombrie 2023 (2 file), care se atașează, referitor la art.70 alin.(21) din proiectul de modificare a Legii 131/2015. Astfel, stabilirea modului de identificare a mediei aritmetice a prețurilor într-o licitație și a prețului mediu de piață printr-un act normativ secundar, nu va asigura respectarea principiului reglementării materiale de desfășurare a afacerii prin acte legislative, în acord cu art. 14 alin. (1) din Legea 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și ar putea duce la limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare ori comercializare de către autoritățile contractante, dacă aceste criterii nu vor fi stabilite de lege. Respectiv, se consideră oportun stabilirea expresă în Legea nr. 131/2015, în baza căror criterii va fi determinată piața bunurilor/serviciilor de categoria și calitate similară și modul de determinare a mediei aritmetice a prețurilor într-o licitație și a prețului mediu de piață</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prevederile în cauză se exclud din proiectul de lege.</p>
16.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale (demersul nr.07/4413 din 02.11.2023)	<p>Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030" propune o viziune de dezvoltare centrată pe om. Conform acestei viziuni, omul este beneficiarul, nu resursa ori instrumentul dezvoltării, iar însăși dezvoltarea presupune un conținut tangibil de creștere a bunăstării. Astfel, obiectivele de dezvoltare stabilite de SND "Moldova Europeană 2030" derivă din conceptul modern de calitate a vieții și din problemele majore identificate la nivel național. În contextul de dezvoltare al Republicii Moldova, dimensiunile cele mai importante ale calității vieții sunt: veniturile, condițiile de trai, educația, cultura, sănătatea, solidaritatea socială, respectarea drepturilor omului, încrederea în guvernare, încrederea în justiție, securitatea umană și calitatea mediului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În conformitate cu art. 17 din Legea nr.186/2008 securității și sănătății în muncă instruirea conducătorilor de unități, conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor, lucrătorilor desemnați și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Costul mediu pentru cursul de nivelul 2 (pentru specialiștii pe</p>

Obiectivele propuse în SND "Moldova Europeană 2030" răspund necesităților stringente ale societății.

Menționăm că la poziția 35. Din Tabelul 5 care redă indicatorii de evaluare a impactului de dezvoltare a SND "Moldova Europeană 2030" este reflectată rata accidentelor de muncă care urmează să scadă de la 82 persoane accidentate la 100000 salariați în anul 2021 la 25 persoane accidentate la 100000 salariați în anul 2030.

Obiectivul specific 1.3. din Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2023- 2025 prevede ameliorarea condițiilor de muncă și reducerea ocupării informale.

Implementarea acțiunilor vizate de obiectivul specific menționat va contribui și la realizarea obiectivului care vizează protecția drepturilor la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure pentru toți angajații în conformitate cu cele mai bune practici europene. Acțiunile respective mai au menirea să asigure și realizarea Obiectivului 8 de Dezvoltare Durabilă din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Organizației Națiunilor Unite, în special obiectivul ODD 8.8.

Prioritatea 2 din Programul de Țară pentru munca decentă 2021-2024 prevede drept rezultat o mai bună conformare a legislației și a mecanismelor de aplicare privind Securitatea și Sănătatea în Muncă cu Standardele Internaționale de Muncă.

Planul național de acțiuni privind realizarea criteriilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și privind implementarea Acordului de Asociere RM – UE pentru anii 2023 – 2027, Capitolul 19. Politică socială și ocuparea forței de muncă prevede un șir de acțiuni prin care să fie asigurată finalizarea alinierii legislației Republicii Moldova la legislația UE în domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă (SSM), în conformitate cu termenele prevăzute în acordul de asociere, și asigurarea conformității cu standardele Organizației Internaționale a Muncii (OIM).

În contextul dimensiunilor formulate în documentele prenotate, securitatea și sănătatea în muncă reprezintă un indicator semnificativ al calității vieții în orice stat. Indicatorul în cauză se obține prin implementarea și realizarea unui ansamblu complex de acte normative, acțiuni măsuri și activități integrate în politici din sfera muncii.

Acest complex de acte normative, acțiuni, măsuri și activități asigură cele mai bune condiții de lucru, păstrarea vieții, sănătății și integrității anatomofuncționale a lucrătorilor pe întreaga durată a programului de muncă, și,

protecția muncii și persoanele desemnate) constituie 1100 MDL (<https://www.cidrm.md/p/despre-cidrm.html>)

Prin urmare, fiecare entitate din Republica Moldova urmează să achite o dată la 3 ani costul cursului pentru instruirea conducătorilor unității sau conducătorilor locurilor de muncă, sau lucrătorilor desemnați. Instruirea se efectuează folosindu-se de același program de instruire și utilizând același material cu excepția cazurilor dacă au avut careva modificări în legislația SSM. Astfel, norma respectivă creează următoarele impedimente: (i) cheltuieli suplimentare ale entităților; (ii) lipsa persoanei (conducătorul sau persoana desemnată) de la serviciu cel puțin o săptămână, deoarece se dedică 40 ore pentru instruire.

În context, alineatul (3) se completează cu următorul enunț: „Pentru funcționarii administrativi instruirea periodică se va efectua la intervale ce nu vor depăși 12 luni”,

Urmare ședinței interministeriale s-a convenit asupra următoarei redacții a alin. (7):

(7) Instruirea conducătorilor locurilor de muncă, specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 36 de luni. Instruirea conducătorilor locurilor de muncă,

prin urmare, conduce la diminuarea constantă a numărului persoanelor accidentate în muncă și a numărului de persoane care au contactat boli profesionale.

Cadrul normativ existent în domeniul securității și sănătății în muncă îl constituie Constituția Republicii Moldova, Codul muncii nr. 154/2003, Legea securității și sănătății în muncă 186/2008 și un șir de cerințe minime se securitate și sănătate în muncă aprobate prin Hotărâri de Guvern. Cadrul normativ național în domeniul securității și sănătății în muncă este ajustat la prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii nr. 155 privind securitatea și sănătatea în muncă, nr. 184 privind securitatea și sănătatea în muncă în agricultură, nr. 187 privind cadrul de promovare a sănătății și securității în muncă, precum și cu o serie de Directive Europene care vizează măsuri și acțiuni pentru securitatea și sănătatea în muncă. Printre aceste directive se evidențiază Directiva Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (89/391/CEE), publicată în Jurnalul Oficial L 183 din 29 iunie 1989.

Atât buchea cât și spiritul actelor care constituie cadrul normativ în domeniul securității și sănătății în muncă au în vizor formarea și dezvoltarea culturii de securitate și sănătate în muncă.

O componentă importantă în formarea și dezvoltarea culturii de securitate și sănătate în muncă revine instruirii, inclusiv instruirii periodice, calificării și motivației lucrătorilor care participă, cu un titlu sau altul, la atingerea nivelurilor suficiente de securitate și sănătate în muncă. Instruirea, inclusiv și instruirea periodică se mai remarcă și ca un element al politicii statelor în domeniul securității și sănătății în muncă (art. 5 lit. c) din Convenția OIM (155), art. 7 lit. b) din Convenția OIM (184), art. 3, pct. 3 din Convenția OIM (187), art. 1 alin. 2 din Directiva (89/391/CEE), art. 5 lit. c) din Legea 186/2008).

Unul din principiile de bază, promovate de actele naționale și internaționale, este că securitatea și sănătatea în muncă este o funcție managerială, iar responsabilitatea pentru securitatea și sănătatea în muncă îi revine conducătorului unității economice.

Astfel, prin rigorile articolului 10 din Legea securității și sănătății în muncă 186/2008, angajatorului îi revine obligația să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea securității și sănătății în muncă a lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, pentru asigurarea informării și a instruirii, precum și pentru asigurarea mijloacelor necesare.

specialiștilor și reprezentanților lucrătorilor se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciul intern de protecție și prevenire sau de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea lucrătorilor desemnați se efectuează îndată după numirea lor în funcțiile respective și periodic, cel puțin o dată în 60 de luni, la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire. Instruirea conducătorilor de unități, în cazul în care și-au asumat atribuțiile lucrătorilor desemnați, se efectuează la cursuri de instruire realizate de serviciile externe de protecție și prevenire îndată după numirea lor în funcțiile respective și ulterior în cazul în care: a) au fost identificate noi pericole sau riscuri pentru sănătate la locurile de muncă; b) au avut loc modificări semnificative în legislația care reglementează sănătatea și securitatea în muncă; c) sau produs accidente de muncă la unitate.

	<p>Pentru exercitarea obligației legate de asigurarea informării și a instruirii, însăși angajatorul trebuie să posede anumite cunoștințe, prin urmare trebuie să susțină un cursuri de instruire în materie de securitate și sănătate în muncă.</p> <p>Având în vedere flexibilitatea activităților economice, precum și multitudinea de activități economice pe care le practică majoritatea unităților economice, instruirea angajatorilor trebuie să poarte un caracter periodic. Instruirea periodică a conducătorilor de întreprinderi , precum și a altor categorii de personal cu funcții de conducere din cadrul întreprinderilor asigură cunoașterea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă, asigură însușirea și cunoașterea celor mai eficace metode și mijloace de creare, menținere și dezvoltare a unui nivel înalt de securitate și sănătate în muncă. Această formă de instruire este cu atât mai actuală cu cât Republica Moldova avansează în armonizarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă cu Directivele UE din acest domeniu.</p> <p>În acest context devine inoportună și vicioasă modificarea articolului 17 din Legea securității și sănătății în muncă 186/2008 în redacția formulată în Art. IV din proiect. Având în vedere cele relatate, cât și pentru a asigura conformitate cu Clasificatorul Ocupațiilor din Moldova, Ministerul Muncii și Protecției Sociale propune modificarea Art. IV din proiect după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. expunerea alineatului unu în următoarea redacție: "alineatul (3) se completează cu următorul enunț: „Pentru funcționarii administrativi instruirea periodică se va efectua la intervale ce nu vor depăși 12 luni”." 2. expunerea alineatului al doilea în următoarea redacție: „la alineatul (7) cifra „36” se substituie cu cifra „60”." 	
--	---	--

Secretar de Stat

Digitally signed by Arpintin Veronica
Date: 2023.12.27 09:41:07 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Veronica ARPINTIN